

**RAHVUSVAHELINE AUDITEERIMISE STANDARD (EESTI) 720
(MUUDETUD)***

AUDIITORI KOHUSTUSED SEoses MUU INFORMATSIOONIGA

(Kehtib 15. detsembril 2021 või pärast seda algavate perioodide finantsaruannete auditite kohta)

SISUKORD

	Lõik
Sissejuhatus	
Käesoleva ISA ulatus	1-9
Kehtima hakkamise kuupäev	10
Eesmärgid	11
Definitsioonid	12
Nõuded	
Muu informatsiooni hankimine	13
Muu informatsiooni lugemine ja arvessevõtmine	14–15
Reageerimine, kui ilmneb olulise lahknevuse esinemine või muu informatsiooni oluline väärkajastamine	16
Reageerimine, kui audiitor teeb järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud	17–19
Reageerimine, kui finantsaruanded on oluliselt väärkajastatud või audiitori arusaamist majandusüksusest ja selle keskkonnast on vaja ajakohastada	20
Aruandlus	21–24
Dokumentatsioon	25
Rakendus- ja muu selgitav materjal	
Definitsioonid	A1–A10
Muu informatsiooni hankimine	A11–A22
Muu informatsiooni lugemine ja arvessevõtmine	A23–A38
Reageerimine, kui ilmneb olulise lahknevuse esinemine või muu informatsiooni oluline väärkajastamine	A39–A43
Reageerimine, kui audiitor teeb järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud	A44–A50
Reageerimine, kui finantsaruanded on oluliselt väärkajastatud või audiitori arusaamist majandusüksusest ja selle keskkonnast on vaja ajakohastada	A51
Aruandlus	A52–A59
Lisa 1. Näited summadest või muudest tehingutest, mis võivad sisalduda muu informatsiooni hulgas	
Lisa 2. Audiitori aruande näited seoses muu informatsiooniga	

Rahvusvahelist auditeerimise standardit (ISA) 720 (muudetud) „Audiitori kohustused seoses muu informatsiooniga” tuleks lugeda koos ISAgaga 200 „Sõltumatu audiitori üldised eesmärgid ja auditi läbiviimine kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega”.

* Käesolevas standardis rahvusvahelisele auditeerimise, ülevaatamise, kindlustandvate ja seonduvate teenuste ning kvaliteedikontrolli standardile, samuti nimetatud standardite eessõnale, eetikakoodeksile ning kindlustandvate teenuste raamistikule tehtud viidet, olenemata selle vormist, käsitatakse edaspidi viitamisena Rahvusvahelise Arvestusekspertide Föderatsiooni põhimõtete ja rahvusvaheliste standardite alusel koostatud ning audiitortegevuse seaduse § 46 lõike 2 kohaselt järelevalvenõukogu poolt kinnitatud vandeaudiitori kutsetegevuse standardile, sh rahvusvahelisele auditeerimise standardile (Eesti), ülevaatamise, kindlustandvate ja seonduvate teenuste ning kvaliteedikontrolli standardile (Eesti), samuti nimetatud standardite eessõnale (Eesti), eetikakoodeksile (Eesti) ning kindlustandvate teenuste raamistikule (Eesti).

Käesolevas standardis Rahvusvahelise Arvestusekspertide Föderatsioonile või tema organile või muule töövormile tehtud viidet, olenemata selle vormist, käsitatakse edaspidi viitamisena Eesti Audiitorkogule või tema asjakohasele organile, sh audiitortegevuse järelevalve nõukogule.

Sissejuhatus

Käesoleva ISA ulatus

1. Käesolevas rahvusvahelises auditeerimise standardis (*International Standard on Auditing, ISA*) käsitletakse audiitori kohustusi seoses majandusüksuse aastaaruandes esitatud muu informatsiooniga, sealhulgas nii finants- kui ka mittefinantsinformatsiooniga (v.a finantsaruanded ja neid käsitlev audiitori aruanne). Majandusüksuse aastaaruanne võib olla üks dokument või mitu sama eesmärki täitvat dokumenti.
2. Käesolev ISA on koostatud sõltumatu audiitori poolt läbi viidava finantsaruannete auditi kontekstis. Seetõttu tuleb audiitori eesmärke käesolevas ISAs mõista audiitori üldiste eesmärkide kontekstis, mis on sätestatud ISA 200 lõigus 11.¹ ISA nõuded on kavandatud selleks, et võimaldada audiitoril saavutada ISAs kindlaksmääratud eesmärke ja seega audiitori üldisi eesmärke. Audiitori arvamus finantsaruannete kohta ei hõlma muud informatsiooni ja käesolev ISA ei nõua audiitorilt muu auditi tõendusmaterjali hankimist peale selle, mis on nõutav finantsaruannete kohta arvamuse kujundamiseks.
3. Käesolev ISA nõuab audiitorilt muu informatsiooni lugemist ja kaalumist, sest muu informatsioon, mis oluliselt lahkneb finantsaruannetest või audiitori poolt auditi käigus saadud teadmistest, võib viidata finantsaruannete olulisele väärkajastamisele või muu informatsiooni olulisele väärkajastamisele, mis mõlemad võivad vähendada finantsaruannete ja neid käsitleva audiitori aruande usaldusväärsust. Sellised olulised väärkajastamised võivad ka asjakohatult mõjutada nende kasutajate majanduslikke otsuseid, kelle jaoks audiitori aruanne koostatakse.
4. Käesolev ISA võib ühtlasi aidata audiitoril järgida asjassepuutuvaid eetikanõudeid,^{14F²} mille kohaselt audiitor peab vältima teadlikku seotust informatsiooniga, mis audiitori arvates sisaldab oluliselt väära või eksitavat avaldust või mõtlematult esitatud avaldusi või informatsiooni või milles ei esitata või varjatakse informatsiooni, mis tuleb lisada, juhul kui selline esitamata jätmine või varjamine oleks eksitav.
5. Muu informatsioon võib sisaldada summasid või muid tehinguid, mis peaksid olema identsed finantsaruannetes kajastatud summade või muude tehingutega või need kokku võtma või neid täpsustama, ning muid summasid või muid tehinguid, mille kohta audiitor omandas teadmised auditi käigus. Muu informatsioon võib sisaldada ka muid asjaolusid.
6. Audiitori kohustused seoses muu informatsiooniga (v.a rakendatavad aruandluskohustused) kehtivad olenemata sellest, kas audiitor saab muu informatsiooni enne või pärast audiitori aruande kuupäeva.
7. Käesolevat ISA ei rakendata alljärgneva suhtes:
 - (a) finantsinformatsiooni eelteated ja
 - (b) väärtpaberite pakkumist käsitlevad dokumendid, sealhulgas emissiooniprospektid.
8. Käesolevas ISAs sätestatud audiitori kohustused ei kujuta endast muud informatsiooni puudutavat kindlustandvat töövõttu ja nendega ei panda audiitorile kohustust saada kindlus muu informatsiooni suhtes.
9. Seaduse või regulatsiooniga võib kehtestada audiitorile seoses muu informatsiooniga täiendavaid kohustusi, mis ületavad käesoleva ISA ulatuse.

Kehtima hakkamise kuupäev

10. Käesolev ISA kehtib 15. detsembril 2021 või pärast seda algavate perioodide finantsaruannete auditite kohta.

Eesmärgid

11. Audiitori eesmärgid pärast muu informatsiooni lugemist on järgmised:

¹ ISA 200 „Sõltumatu audiitori üldised eesmärgid ja auditi läbiviimine kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega”.

² Rahvusvahelise arvestuseksperide eetikakoodeksi nõukogu *kutseliste arvestuseksperide eetikakoodeks* (IESBA koodeks), lõigu 110 punkt 2.

- (a) kaaluda olulise lahknevuse olemasolu muu informatsiooni ja finantsaruannete vahel;
- (b) kaaluda olulise lahknevuse olemasolu muu informatsiooni ja audiitori poolt auditi käigus saadud teadmiste vahel;
- (c) reageerida asjakohaselt, kui audiitor teeb kindlaks selliste oluliste lahknevuste ilmse olemasolu või kui audiitor saab muidu teadlikuks muu informatsiooni olulisest väärkajastamisest, ja
- (d) anda aru vastavalt käesolevale ISA-le.

Definitsioonid

12. ISAdes kasutamise otstarbel on järgmistel terminitel järgmine tähendus:
- (a) aastaaruanne – üks dokument või mitu dokumenti, mille juhtkond või need, kelle ülesandeks on valitsemine, koostavad tavaliselt aasta alusel kooskõlas seaduse, regulatsiooni või tavaga ning mille eesmärk on anda omanikele (või sarnastele investoritele) informatsiooni majandusüksuse tegevuse ja majandusüksuse finantstulemuste ja finantsseisundi kohta, nagu on esitatud finantsaruannetes. Aastaaruandes esitatakse või sellega kaasnevad finantsaruanded ja neid käsitlev audiitori aruanne ning tavaliselt sisaldab see informatsiooni majandusüksuse arengusuundade, tulevikuväljavaadete ning riskide ja ebakindlate asjaolude kohta, majandusüksuse juhtorgani avaldust ja valitsemisküsimusi käsitlevaid aruandeid; (vt lõigud A1–A5)
 - (b) muu informatsiooni väärkajastamine – muu informatsioon on väärkajastatud, kui muu informatsioon on ebakorrektselt avaldatud või muidu eksitav (sh seetõttu, et selles ei esitata või varjatakse informatsiooni, mis on vajalik tõelise arusaamise omandamiseks muus informatsioonis avalikustatud asjaolust); (vt lõigud A6–A7)
 - (c) muu informatsioon – majandusüksuse aastaaruandes esitatud finants- või mittefinantsinformatsioon (v.a finantsaruanded ja neid käsitlev audiitori aruanne). (Vt lõigud A8–A10)

Nõuded

Muu informatsiooni hankimine

13. Audiitor peab: (vt lõigud A11–A22)
- (a) kindlaks määrama juhtkonnaga peetava arutelu kaudu aastaaruannet sisaldava(d) dokumendi(d) ning sellise dokumendi (selliste dokumentide) väljaandmise planeerituse ja ajastamise majandusüksuses;
 - (b) tegema juhtkonnaga asjakohased kokkulepped, et saada aastaaruannet sisaldava dokumendi (sisaldavate dokumentide) lõplik versioon õigel ajal ja võimaluse korral enne audiitori aruande kuupäeva, ja
 - (c) kui punktis a kindlaksmääratud dokument (dokumendid) ei ole osaliselt või täielikult kättesaadav(ad) enne audiitori aruande kuupäeva, nõudma juhtkonnalt kirjaliku esitise tegemist selle kohta, et dokumendi (dokumentide) lõplik versioon esitatakse audiitorile kohe, kui see on kättesaadav, ja enne, kui majandusüksus selle välja annab, nii et audiitor saab lõpule viia käesoleva ISAga nõutud protseduurid. (Vt lõik A22)

Muu informatsiooni lugemine ja kaalumine

14. Audiitor loeb muud informatsiooni ja peab seda tehes: (vt lõigud A23–A24)
- (a) kaaluma olulise lahknevuse olemasolu muu informatsiooni ja finantsaruannete vahel. Selle kaalumise alusena peab audiitor nende vastavuse hindamiseks võrdlema valitud summasisi või muid tehinguid muus informatsioonis (mis peaksid olema identsed finantsaruannetes kajastatud summade või muude tehingutega või need kokku võtma või neid täpsustama) selliste summade või muude tehingutega finantsaruannetes ja (vt lõigud A25–A29)

- (b) kaaluma olulise lahknevuse olemasolu muu informatsiooni ja audiitori poolt auditi käigus saadud teadmiste vahel saadud auditi tõendusmaterjali ja auditi käigus tehtud järelduste kontekstis. (Vt lõigud A30–A36)
15. Lugesdes muud informatsiooni vastavalt lõigule 14, peab audiitor säilitama valvsuse märkide suhtes, millest ilmneb, et muu informatsioon, mis ei ole seotud finantsaruannetega või audiitori poolt auditi käigus saadud teadmistega, on oluliselt väärkajastatud. (Vt lõigud A24, A37–A38)

Reageerimine, kui ilmneb olulise lahknevuse esinemine või muu informatsiooni oluline väärkajastamine

16. Kui audiitor teeb kindlaks olulise lahknevuse ilmse esinemise (või saab teadlikuks, et muu informatsioon on ilmselt oluliselt väärkajastatud), peab audiitor arutama seda küsimust juhtkonnaga ja teostama vajaduse korral muud protseduurid järelduse tegemiseks selle kohta, kas: (vt lõigud A39–A43)
- (a) muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud;
 - (b) finantsaruanded on oluliselt väärkajastatud või
 - (c) audiitori arusaamist majandusüksusest ja selle keskkonnast on vaja ajakohastada.

Reageerimine, kui audiitor teeb järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud

17. Kui audiitor teeb järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, peab audiitor nõudma juhtkonnalt muu informatsiooni parandamist. Kui juhtkond:
- (a) nõustub parandust tegema, peab audiitor kindlaks tegema, et parandus on tehtud, või
 - (b) keeldub parandust tegemast, peab audiitor edastama info selle asjaolu kohta neile, kelle ülesandeks on valitsemine, ja nõudma paranduse tegemist.
18. Kui audiitor teeb järelduse, et enne audiitori aruande kuupäeva saadud muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, ja kui muud informatsiooni ei parandata pärast info edastamist neile, kelle ülesandeks on valitsemine, peab audiitor võtma asjakohaseid meetmeid, sealhulgas: (vt lõik A44)
- (a) kaaluma selle mõju audiitori aruandele ja edastama neile, kelle ülesandeks on valitsemine, info selle kohta, kuidas audiitor kavatseb olulist väärkajastamist audiitori aruandes käsitleda (vt lõigu 22 punkti e alapunkt ii), või (vt lõik A45)
 - (b) taandama ennast töövõtust, kui taandamine on rakendatava seaduse või regulatsiooni alusel võimalik. (vt lõigud A46–A47)
19. Kui audiitor teeb järelduse, et pärast audiitori aruande kuupäeva saadud muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, peab audiitor:
- (a) kui muu informatsioon parandatakse, teostama nendes tingimustes vajalikud protseduurid, või (vt lõik A48)
 - (b) kui muud informatsiooni ei parandata pärast info edastamist neile, kelle ülesandeks on valitsemine, võtma audiitori seaduslikke õigusi ja kohustusi arvesse võttes asjakohaseid meetmeid, et püüda juhtida parandamata olulisele väärkajastamisele asjakohaselt nende kasutajate tähelepanu, kelle jaoks audiitori aruanne koostatakse. (Vt lõigud A49–A50)

Reageerimine, kui finantsaruanded on oluliselt väärkajastatud või audiitori arusaamist majandusüksusest ja selle keskkonnast on vaja ajakohastada

20. Kui audiitor teeb lõikudes 14–15 sätestatud protseduuride teostamise tulemusena järelduse, et finantsaruanded on oluliselt väärkajastatud või audiitori arusaamist majandusüksusest ja selle keskkonnast on vaja ajakohastada, peab audiitor asjakohaselt reageerima kooskõlas muude ISAdega. (Vt lõik A51)

Aruandlus

21. Audiitori aruanne peab sisaldama eraldi osa pealkirjaga „Muu informatsioon” või muu asjakohase pealkirjaga, kui audiitori aruande kuupäeval:

- (a) on audiitor börsinimekirja kantud majandusüksuse finantsaruannete auditi korral saanud või saab eeldatavasti muud informatsiooni või
 - (b) on audiitor börsinimekirja kandmata majandusüksuse finantsaruannete auditi korral saanud osaliselt või täielikult muu informatsiooni. (Vt lõik A52)
22. Kui audiitori aruanne peab sisaldama muu informatsiooni osa vastavalt lõigule 21, peab see osa sisaldama: (vt lõik A53)
- (a) avaldust, et juhtkond vastutab muu informatsiooni eest;
 - (b) alljärgneva kirjeldust:
 - (i) enne audiitori aruande kuupäeva audiitori poolt saadud muu informatsioon (kui on) ja
 - (ii) börsinimekirja kantud majandusüksuse finantsaruannete auditi korral pärast audiitori aruande kuupäeva eeldatavasti saadav muu informatsioon (kui on);
 - (c) avaldust, et audiitori arvamus ei hõlma muud informatsiooni ja seepärast ei avalda audiitor selle kohta auditiarvamust ega tee mis tahes vormis kindlustandvat järeldust;
 - (d) audiitori kohustuste kirjeldust seoses muu informatsiooni lugemise, kaalumise ja aruandlusega, nagu on nõutud käesoleva ISAga, ja
 - (e) kui muu informatsioon on saadud enne audiitori aruande kuupäeva, siis kas:
 - (i) avaldust, et audiitoril ei ole millegi kohta aru anda, või
 - (ii) kui audiitor on teinud järelduse, et muu informatsiooni oluline väärkajastamine on parandamata, avaldust, milles kirjeldatakse muu informatsiooni parandamata olulist väärkajastamist.
23. Kui audiitor avaldab märkus(t)ega või vastupidise arvamuse vastavalt ISA-le 705 (muudetud),³ peab audiitor kaaluma arvamuse modifitseerimist põhjustava asjaolu mõju lõigu 22 punkti e kohaselt kohustuslikule avaldusele. (Vt lõigud A54–A58)

Seaduse või regulatsiooniga ette nähtud aruandlus

24. Kui konkreetse jurisdiktsiooni seaduse või regulatsiooniga nõutakse audiitorilt audiitori aruandes muule informatsioonile viitamisel erivormingu või -sõnastuse kasutamist, viidatakse audiitori aruandes rahvusvahelistele auditeerimise standarditele ainult juhul, kui audiitori aruanne sisaldab vähemalt järgmist: (vt lõik A59)
- (a) enne audiitori aruande kuupäeva audiitori poolt saadud muu informatsiooni kirjeldus;
 - (b) audiitori kohustuste kirjeldus seoses muu informatsiooniga ja
 - (c) sõnaselge avaldus, milles käsitletakse sel otstarbel tehtud audiitori töö tulemust.

Dokumentatsioon

25. Käsitledes ISA 230⁴ nõudeid, nagu seda rakendatakse käesoleva ISA suhtes, peab audiitor lisama auditi dokumentatsiooni:
- (a) käesoleva ISA kohaselt teostatud protseduuride dokumentatsiooni ja
 - (b) muu informatsiooni lõpliku versiooni, mille suhtes audiitor on teinud tööd, nagu on nõutud vastavalt käesolevale ISA-le.

³ ISA 705 (muudetud) „Arvamuse modifikatsioonid sõltumatu audiitori aruandes”.

⁴ ISA 230 „Auditi dokumentatsioon”, lõigud 8–11.

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Definitsioonid

Aastaaruanne (vt lõigu 12 punkt a)

- A1. Seaduse, regulatsiooni või tava kohaselt võib konkreetses jurisdiktsioonis olla majandusüksuste puhul kindlaks määratud aastaaruande sisu ja sellele viitamisel kasutatav nimetus; sisu ja nimetus võivad siiski varieeruda nii jurisdiktsiooni piires kui ka jurisdiktsiooniti.
- A2. Aastaaruanne koostatakse tavaliselt aasta alusel. Kui aga auditeeritavad finantsaruanded koostatakse muu perioodi kohta, mis on lühem või pikem kui üks aasta, võib aastaaruande koostamisel samuti hõlmata sama perioodi nagu finantsaruanded.
- A3. Mõnel juhul võib majandusüksuse aastaaruanne olla üks dokument, millele viidatakse pealkirjaga „aastaaruanne” või muu pealkirjaga. Teistel juhtudel võib seadus, regulatsioon või tava ette näha, et majandusüksus peab esitama omanikele (või sarnastele investoritele) informatsiooni majandusüksuse tegevuse ning majandusüksuse finantstulemuste ja finantsseisundi kohta, nagu on esitatud finantsaruannetes (st aastaaruandes), ühe dokumendiga või kahe või enama eraldi dokumendiga, millel koos on sama otstarve. Olenevalt konkreetse jurisdiktsiooni seadusest, regulatsioonist või tavast võivad näiteks üks või mitu järgmist dokumenti olla aastaaruande osa:
- tegevusaruanne, juhtkonna kommentaarid või tegevus- ja finantsülevaade või nende, kelle ülesandeks on valitsemine, sarnased aruanded (nt direktorite aruanne);
 - juhatuse esimehe avaldus;
 - ettevõtte valitsemise avaldus;
 - sisekontrolli ja riskihindamise aruanded.
- A4. Aastaaruande võib teha kasutajatele kättesaadavaks trükituna või elektrooniliselt, sealhulgas majandusüksuse veebisaidil. Dokument (või dokumentide kombinatsioon) peab vastama aastaaruande definitsioonile, olenemata selle kasutajatele kättesaadavaks tegemise viisist.
- A5. Aastaaruanne erineb olemuse, otstarbe ja sisu poolest muudest aruannetest, nagu konkreetse investorite rühma informatsioonivajadustele vastamiseks koostatud aruanne või konkreetse regulatiivse aruandluseesmärgi täitmiseks koostatud aruanne (isegi kui selline aruanne tuleb avalikustada). Aruanded, mis eraldi dokumentidena välja antuna ei ole tavaliselt aastaaruannet hõlmavate dokumentide kombinatsiooni osa (vastavalt seadusele, regulatsioonile või tavale) ega ole seega käesoleva ISA ulatusse kuuluv muu informatsioon, on näiteks järgmised:
- eraldiseisvad majandusharu või regulatiivsed aruanded (nt kapitali adekvaatsuse aruanne), mida koostatakse pangandus-, kindlustus- ja pensionisektoris;
 - ettevõtte sotsiaalse vastutuse aruanded;
 - jätkusuutlikkuse aruanded;
 - mitmekesisuse ja võrdsete võimaluste aruanded;
 - tootevastutuse aruanded;
 - töötavade ja -tingimuste aruanded;
 - inimõiguste aruanded.

Muu informatsiooni väärkajastamine (vt lõigu 12 punkt b)

- A6. Kui konkreetne asjaolu avalikustatakse muu informatsiooni all, võidakse muus informatsioonis mitte esitada või varjata informatsiooni, mis on vajalik tõelise arusaamise omandamiseks sellest asjaolust. Näiteks kui muu informatsiooni eesmärk on käsitleda juhtkonna kasutatud peamisi tegevusnäitajaid, võib juhtkonna kasutatud peamiste tegevusnäitajate välja jätmine viidata sellele, et muu informatsioon on eksitav.
- A7. Muu informatsiooni suhtes rakendatavas raamistikus võidakse käsitleda olulisuse kontseptsiooni ja sellisel juhul võib selline raamistik anda audiitorile võrdlusaluse olulisuse kohta otsustuse tegemiseks käesoleva ISA alusel. Paljudel juhtudel võib siiski puududa rakendatav raamistik, milles

käsitletakse olulisuse kontseptsiooni, nagu seda rakendatakse muu informatsiooni suhtes. Sellistes tingimustes annavad järgmised kriteeriumid audiitorile võrdlusaluse selle kindlaksmääramiseks, kas muu informatsiooni väärkajastamine on oluline:

- olulisust kaalutakse kasutajaterühma ühiseid informatsioonivajadusi arvesse võttes. Muu informatsiooni kasutajad on eelduste kohaselt samad isikud, kes on finantsaruannete kasutajad, kuna selliste kasutajate puhul võib eeldada, et nad loevad finantsaruannete kontekstis esitatud muud informatsiooni;
- otsustustes olulisuse kohta võetakse arvesse väärkajastamise konkreetseid tingimusi, kaaludes, kas parandamata väärkajastamine avaldaks mõju kasutajatele. Kõik väärkajastamised ei mõjuta kasutajate majanduslikke otsuseid;
- otsustused olulisuse kohta hõlmavad nii kvalitatiivseid kui ka kvantitatiivseid kaalutlusi. Seetõttu võidakse sellistes otsustustes võtta arvesse nende tehingute olemust ja suurust, mida käsitletakse muu informatsiooni all majandusüksuse aastaaruande kontekstis.

Muu informatsioon (vt lõigu 12 punkt c)

- A8. Lisa 1 sisaldab näiteid summadest või muudest tehingutest, mis võivad sisalduda muu informatsiooni hulgas.
- A9. Mõnel juhul võib rakendatav finantsaruandluse raamistik nõuda konkreetse info avalikustamist, kuid lubada selle esitamist väljaspool finantsaruandeid.⁵ Kuna sellise informatsiooni avalikustamine on nõutud rakendatava finantsaruandluse raamistikuga, on see finantsaruannete osa. Järelikult ei ole see muu informatsiooni osa käesoleva ISA otstarbel.
- A10. Laiendatava rahandusalaste andmete aruandluskeele ehk eXtensible Business Reporting Language'i (XBRL) märgendid ei ole muu informatsioon, nagu on määratletud käesolevas ISAs.

Muu informatsiooni hankimine (vt lõik 13)

- A11. Aastaaruandeks oleva(te) või seda hõlmava(te) dokumendi (dokumentide) kindlaksmääramine on seaduse, regulatsiooni või tavade alusel sageli selge. Paljudel juhtudel võivad juhtkond või need, kelle ülesandeks on valitsemine, olla tavapäraselt välja andnud dokumentide paketi, mis koos hõlmavad aastaaruannet, või võtnud kohustuse seda teha. Mõnel juhul siiski ei pruugi olla selge, milline dokument (millised dokumendid) on aastaaruanne või hõlmab (hõlmavad) seda. Sellisel juhul on dokumentide ajastus ja otstarve (ja kellele need on suunatud) asjaolud, mis võivad olla asjassepuutuvad, kui audiitor määrab kindlaks, milline dokument (millised dokumendid) on aastaaruanne või hõlmab (hõlmavad) seda.
- A12. Kui aastaaruanne tõlgitakse seaduse või regulatsiooni kohaselt teistesse keeltesse (nt kui jurisdiktsioonis on mitu ametlikku keelt) või kui eri seaduste kohaselt koostatakse mitu „aastaaruannet“ (nt kui majandusüksus on kantud börsinimekirja mitmes jurisdiktsioonis), võib olla vaja kaaluda, kas üks või mitu „aastaaruannet“ on muu informatsiooni osa. Selles küsimuses võib saada edasisi juhiseid kohalikust seadusest või regulatsioonist.
- A13. Juhtkond või need, kelle ülesandeks on valitsemine, on vastutavad aastaaruande koostamise eest. Audiitor võib vahetada juhtkonnaga või nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot järgmise kohta:
- audiitori ootused seoses aastaaruande lõpliku versiooni (sh dokumentide kombinatsiooni, mis koos hõlmavad aastaaruannet) õigeaegse saamisega enne audiitori aruande kuupäeva, nii et audiitor saab viia käesoleva ISAg nõutud protseduurid lõpule enne audiitori aruande kuupäeva, või kui see ei ole võimalik, siis niipea, kui see on teostatav, ja igal juhul enne seda, kui majandusüksus sellise informatsiooni välja annab;
 - võimalikud mõjud, kui muu informatsioon saadakse pärast audiitori aruande kuupäeva.
- A14. Lõigus A13 viidatud infovahetus võib olla eriti asjakohane näiteks järgmistel juhtudel:

⁵ Näiteks lubatakse rahvusvahelises finantsaruandluse standardis (IFRS) 7 „Finantsinstrumendid: avalikustatav teave“ teatava IFRSitega nõutud info avalikustamist kas finantsaruannetes või finantsaruannetesse ristviite lisamisega teatavale muule avaldusele, näiteks juhtkonna kommentaaridele või riskiaruandele, mis on finantsaruannete kasutajatele kättesaadav finantsaruannetega samadel tingimustel ja samal ajal.

- esmakordse auditi töövõtu korral;
 - kui juhtkonnas või nende seas, kelle ülesandeks on valitsemine, on tehtud muudatusi;
 - kui muu informatsioon saadakse eeldatavasti pärast audiitori aruande kuupäeva.
- A15. Kui need, kelle ülesandeks on valitsemine, peavad muu informatsiooni heaks kiitma, enne kui majandusüksus selle välja annab, on sellise muu informatsiooni lõplik versioon see, mille need, kelle ülesandeks on valitsemine, on väljaandmiseks heaks kiitnud.
- A16. Mõnel juhul võib majandusüksuse aastaaruanne olla üks dokument, mis tuleb avaldada kooskõlas seaduse, regulatsiooni või majandusüksuse aruandlustavaga peagi pärast majandusüksuse aruandlusperioodi lõppu, nii et see on audiitorile kättesaadav enne audiitori aruande kuupäeva. Teistel juhtudel võib olla, et selline dokument tuleb avaldada alles hiljem või majandusüksusele sobival ajal. Võib esineda ka olukord, kus majandusüksuse aastaaruanne on dokumentide kombinatsioon ja majandusüksus kohaldab iga dokumendi avaldamise ajastuse suhtes erinevaid nõudeid või aruandlustava.
- A17. Esineda võib olukord, kus majandusüksus kaalub audiitori aruande kuupäeval sellise dokumendi koostamist, mis võib olla majandusüksuse aastaaruande osa (nt vabatahtlikult koostatud aruanne investoritele), kuid juhtkond ei ole suuteline kinnitama audiitorile sellise dokumendi otstarvet või ajastust. Kui audiitor ei saa kindlaks teha sellise dokumendi otstarvet või ajastust, ei peeta dokumenti käesoleva ISA otstarbel muuks informatsiooniks.
- A18. Muu informatsiooni saamine õigeaegselt enne audiitori aruande kuupäeva võimaldab teha muudatusi, mida peetakse vajalikuks teha finantsaruannetes, audiitori aruandesse või muusse informatsiooni enne nende väljaandmist. Auditi töövõtukirjas⁶ võib viidata juhtkonnaga sõlmitud kokkuleppele teha muu informatsioon audiitorile kättesaadavaks õigeaegselt ja võimaluse korral enne audiitori aruande kuupäeva.
- A19. Kui muu informatsioon tehakse kasutajatele kättesaadavaks ainult majandusüksuse veebisaidi kaudu, on majandusüksuselt, mitte vahetult majandusüksuse veebisaidilt saadud muu informatsioon asjassepuutuv dokument, mille suhtes audiitor teostab protseduure kooskõlas käesoleva ISAga. Audiitor ei ole käesoleva ISA kohaselt kohustatud otsima muud informatsiooni, sealhulgas sellist, mis võib olla majandusüksuse veebisaidil, ega teostama mis tahes protseduure kinnitamaks, et see muu informatsioon on asjakohaselt esitatud majandusüksuse veebisaidil või muidu asjakohaselt elektrooniliselt edastatud või esitatud.
- A20. Audiitoril ei ole keelatud audiitori aruannet kuupäevastamast või välja andmast, kui audiitor ei ole saanud osaliselt või täielikult muud informatsiooni.
- A21. Kui muu informatsioon saadakse pärast audiitori aruande kuupäeva, ei ole audiitor kohustatud ajakohastama oma protseduure, mis teostati vastavalt ISA 560 lõikudele 6 ja 7.⁷
- A22. ISAs 580⁸ sätestatakse nõuded ja esitatakse suunised kirjalike esitiste kasutamise kohta. Lõigu 13 punkti c kohaselt nõutav kirjalik esitis seoses muu informatsiooniga, mis on kättesaadav alles pärast audiitori aruande kuupäeva, on ette nähtud toetama audiitori suutlikkust viia lõpule käesoleva ISAga sellise informatsiooni suhtes nõutavad protseduurid. Lisaks võib audiitor pidada kasulikuks nõuda muid kirjalikke esitisi, näiteks selle kohta, et:
- juhtkond on informeerinud audiitorit kõikidest dokumentidest, mille ta eeldatavasti välja annab ja mis võivad sisaldada muud informatsiooni;
 - finantsaruanded ja mis tahes muu informatsioon, mille audiitor saab enne audiitori aruande kuupäeva, on üksteisega vastavuses ja muu informatsioon ei sisalda olulisi väärkajastamisi ja
 - seoses muu informatsiooniga, mida audiitor ei saanud enne audiitori aruande kuupäeva, et juhtkond kavatses sellise muu informatsiooni koostada ja välja anda ning sellise väljaandmise eeldatav ajastus.

⁶ ISA 210 „Auditi töövõtu tingimuste kokkuleppimine”, lõik A23.

⁷ ISA 560 „Järgnevad sündmused”.

⁸ ISA 580 „Kirjalikud esitised”.

Muu informatsiooni lugemine ja kaalumine (vt lõigud 14–15)

- A23. Audiitor on ISA 200.⁹ kohaselt kohustatud planeerima ja teostama auditit kutsealast skeptitsismi kasutades. Kutsealase skeptitsismi säilitamine muu informatsiooni lugemisel ja kaalumisel hõlmab näiteks tunnistamist, et juhtkond võib olla liiga optimistlik oma plaanide edukuse suhtes, ja valvel olekut informatsiooni suhtes, mis võib lahkneka:
- (a) finantsaruannetest või
 - (b) audiitori poolt auditi käigus saadud teadmistest.
- A24. Vastavalt ISA-le 220.¹⁰ on töövõtupartner kohustatud võtma vastutuse auditi töövõtu juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest kooskõlas kutsestandardite ning rakendatavate seadusest ja regulatsioonist tulenevate nõuetega. Käesoleva ISA kontekstis on tegurid, mida võib võtta arvesse, määrates kindlaks asjakohased töövõtumeeskonna liikmed lõigetes 14–15 sätestatud nõuete käsitlemiseks, muu hulgas järgmised:
- töövõtumeeskonna liikmete asjakohane kogemus;
 - kas ülesandeid täitma määratavatel töövõtumeeskonna liikmetel on auditi käigus omandatud asjakohased teadmised, et teha kindlaks muu informatsiooni ja nende teadmiste vahelised lahknevused;
 - lõikudes 14–15 sätestatud nõuete käsitlemisel vajalik otsustuse tase. Näiteks võivad protseduure, mille eesmärk on hinnata vastavust seoses muus informatsioonis esitatud summadega, mis peaksid olema identsed finantsaruannetes esitatud summadega, läbi viia vähem kogenud töövõtumeeskonna liikmed;
 - kas grupiauditi korral on vajalik teha järelepärimisi komponendi audiitorile, käsitledes selle komponendiga seotud muud informatsiooni.

Kaalumine, kas muu informatsiooni ja finantsaruannete vahel on oluline lahknevus (vt lõigu 14 punkt a)

- A25. Muu informatsioon võib sisaldada summasid või muid tehinguid, mis peaksid olema identsed finantsaruannetes kajastatud summade või muude tehingutega või need kokku võtma või neid täpsustama. Sellised summad või muud tehingud võivad olla näiteks järgmised:
- tabelid, joonised või graafikud, mis sisaldavad finantsaruannete väljavõtteid;
 - avalikustatud info, milles täpsustatakse finantsaruannetes kajastatud saldot või summat, nagu „20X1. aasta tulud sisaldasid XXX miljonit tootelt X ja YYY miljonit tootelt Y”;
 - finantstulemuste kirjeldused, nagu „20X1. aastal oli uurimis- ja arendustegevuse kogukulu XXX”.
- A26. Hinnates muus informatsioonis esitatud valitud summade või muude tehingute vastavust finantsaruannetega, ei ole audiitor kohustatud võrdlema kõiki muus informatsioonis esitatud summasid või muid tehinguid, mis peaksid olema identsed finantsaruannetes kajastatud summade või muude tehingutega või need kokku võtma või neid täpsustama, selliste summade või muude tehingutega finantsaruannetes.
- A27. Võrdluseks summade või muude tehingute valimine on kutsealase otsustuse küsimus. Selle otsustuse puhul asjassepuutuvad tegurid on muu hulgas järgmised:
- summa või muu tehingu märkimisväärsus selle esitamise kontekstis, mis võib mõjutada kasutajate poolt sellele summale või muule tehingule omistatavat tähtsust (nt peamine suhtarv või summa);
 - kvantitatiivse võrdluse korral summa suhteline suurus võrreldes finantsaruandes kajastatud summade või tehingutega või muu informatsiooniga, millega need on seotud;
 - konkreetse muus informatsioonis esitatud summa või muu tehingu tundlikkus, näiteks aktsiapõhised maksed kõrgemale juhtkonnale.

⁹ ISA 200, lõik 15.

¹⁰ ISA 220 „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontroll”, lõigu 15 punkt a.

A28. Lõigu 14 punktis a sätestatud nõude täitmiseks ettenähtud protseduuride olemuse ja ulatuse kindlaksmääramine on kutsealase otsustuse küsimus, tunnistades, et käesolevas ISAs sätestatud audiitori kohustused ei kujuta endast muud informatsiooni puudutavat kindlustandvat töövõttu ja nendega ei panda audiitorile kohustust saada kindlus muu informatsiooni suhtes. Sellised protseduurid on näiteks järgmised:

- informatsiooni puhul, mis peaks olema identne finantsaruannetes esitatud informatsiooniga, informatsiooni võrdlemine finantsaruannetega;
- informatsiooni puhul, millel peaks olema sama tähendus nagu finantsaruannetes avalikustatud informatsioonil, kasutatud sõnastuse võrdlemine ja kasutatud sõnastuses esinevate erinevuste märkimisväärsuse kaalumine ning hindamine, kas sellised erinevused viitavad erinevale tähendusele;
- muus informatsioonis esitatud summa ja finantsaruannete vahelise kooskõlastava võrdluse saamine juhtkonnalt ja:
 - kooskõlastavas võrdluses sisalduvate tehingute võrdlemine finantsaruannete ja muu informatsiooniga ja
 - kontrollimine, kas kooskõlastavas võrdluses tehtud arvutused on matemaatilisel täpsed.

A29. Muus informatsioonis sisalduvate valitud summade või muude tehingute ja finantsaruannete vahelise vastavuse hindamine hõlmab nende esitusviisi võrreldes finantsaruannetega, kui see on muu informatsiooni olemust arvesse võttes asjassepuutuv.

Kaalumine, kas muu informatsiooni ja audiitori poolt auditi käigus saadud teadmiste vahel on oluline lahknevus (vt lõigu 14 punkt b)

A30. Muu informatsioon võib hõlmata summasid või tehinguid, mis on seotud audiitori poolt auditi käigus saadud teadmistega (peale lõigu 14 punktis a nimetatute). Sellised summad või tehingud võivad olla näiteks järgmised:

- toodetud ühikute kohta avalikustatud info või sellist toomist geograafiliste piirkondade kaupa kajastav kokkuvõtlik tabel;
- avaldus, et „ettevõtte hakkas aasta jooksul tootma toodet X ja toodet Y”;
- majandusüksuse peamiste tegevuskohtade asukoha kokkuvõtte, näiteks „majandusüksuse peamine tegevuskeskus on riigis X ja tegevus toimub ka riikides Y ja Z”.

A31. Audiitori poolt auditi käigus saadud teadmised hõlmavad audiitori arusaamist majandusüksusest ja selle keskkonnast, rakendatavast finantsaruandluse raamistikust ja majandusüksuse sisekontrollisüsteemist, mis on omandatud kooskõlas ISAg 315 (muudetud 2019). ISAs 315 (muudetud 2019) nähakse ette audiitori nõutav arusaamine, mis hõlmab arusaamise omandamist järgmistest asjaoludest:

- (a) majandusüksuse organisatsiooniline struktuur, omanikud ja valitsemine ning selle ärimudel, sealhulgas IT kasutamise ulatus ärimudelis;
- (b) asjassepuutuvad majandusharu, regulatiivsed ja muud välised tegurid;
- (c) majandusüksusesiseselt ja -väliselt kasutatud asjassepuutuvad mõõdikud, et hinnata majandusüksuse finantstulemusi;

A32. Audiitori poolt auditi käigus saadud teadmised võivad hõlmata ka oma olemuselt tulevikku suunatud asjaolusid. Need asjaolud võivad olla näiteks äriväljavaated ja tulevased rahavood, mida audiitor kaalus, hinnates juhtkonna kasutatud eeldusi immateriaalse vara (nt firmaväärtuse) väärtuse languse hindamisel või hinnates juhtkonna hinnangut majandusüksuse suutlikkusele jätkata jätkuvalt tegutsevana.

A33. Kaaludes, kas muu informatsiooni ja audiitori poolt auditi käigus saadud teadmiste vahel on oluline lahknevus, võib audiitor keskenduda nendele asjaoludele muus informatsioonis, mis on piisavalt tähtsad, et muu informatsiooni väärkajastamine seoses sellise asjaoluga võib olla oluline.

- A34. Paljude muus informatsioonis sisalduvate asjaolude puhul võib hangitud auditi tõendusmaterjali ja auditi käigus tehtud järelduste ülevaatamine olla audiitori jaoks piisav, et võimaldada tal kaaluda, kas muu informatsiooni ja audiitori poolt auditi käigus saadud teadmiste vahel on oluline lahknevus. Mida kogenum on audiitor ja mida paremini ta tunneb auditi põhiaspekte, seda tõenäolisemalt on asjassepuutuvate asjaolude meenutamine audiitori jaoks piisav. Näiteks võib audiitor olla suuteline kaaluma, kas muu informatsiooni ja audiitori poolt auditi käigus saadud teadmiste vahel on oluline lahknevus, meenutades juhtkonnaga või nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, peetud arutelusid või auditi käigus läbiviidud protseduuride tulemusel tehtud tähelepanekuid, näiteks lugedes juhtorgani koosolekuprotokolle, ilma vajaduseta võtta täiendavaid meetmeid.
- A35. Audiitor võib otsustada, et tutvumine asjassepuutuva auditi dokumentatsiooniga või järelepärimiste esitamine töövõtumeeskonna asjassepuutuvatele liikmetele on asjakohane alus olulise lahknevuse olemasolu kaalumiseks. Näiteks:
- kui muus dokumentatsioonis kirjeldatakse olulise tootesarja tootmise planeeritud lõpetamist, võib audiitor, kuigi ta on planeeritud lõpetamisest teadlik, esitada järelepärimisi töövõtumeeskonna asjassepuutuvale liikmele, kes viis selles valdkonnas läbi auditiprotseduurid, et toetada audiitori kaalutlust selle kohta, kas kirjelduse ja audiitori poolt auditi käigus saadud teadmiste vahel on oluline lahknevus;
 - kui muus dokumentatsioonis kirjeldatakse auditi käigus käsitletud kohtuasja olulisi üksikasju, kuid audiitor ei mäleta neid piisavalt, võib olla vajalik tutvuda auditi dokumentatsiooniga, kus sellised üksikasjad on kokkuvõtlikult esitatud, et toetada audiitori teadmisi neist üksikasjadest.
- A36. See, kas ja millises ulatuses audiitor tutvub asjassepuutuva auditi dokumentatsiooniga või esitab järelepärimisi töövõtumeeskonna asjassepuutuvatele liikmetele või asjassepuutuvatele komponendi audiitoritele, on kutsealase otsustuse küsimus. Audiitoril ei pruugi siiski olla seoses muu informatsioonis sisalduva asjaoluga vajalik tutvuda asjassepuutuva auditi dokumentatsiooniga või esitada järelepärimisi töövõtumeeskonna asjassepuutuvatele liikmetele või asjassepuutuvatele komponendi audiitoritele.

Valvsuse säilitamine muude märkide suhtes, millest ilmneb, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud (vt lõik 15)

- A37. Muu informatsioon võib hõlmata arutelu asjaolude üle, mis ei ole finantsaruannetega seotud ja võivad olla ka väljaspool audiitori poolt auditi käigus saadud teadmisi. Näiteks võib muu informatsioon hõlmata avaldusi majandusüksuse kasvuhoonegaaside heitkoguste kohta.
- A38. Valvsuse säilitamine muude märkide suhtes, millest ilmneb, et muu informatsioon, mis ei ole seotud finantsaruannetega või audiitori poolt auditi käigus saadud teadmistega, on oluliselt väärkajastatud, aitab audiitoril järgida asjassepuutuvaid eetikanõudeid, mille kohaselt peab audiitor vältima teadlikku seotust informatsiooniga, mis audiitori arvates sisaldab oluliselt väära või eksitavat avaldust või mõtlematult esitatud avaldusi või milles ei esitata või varjatakse vajalikku informatsiooni nii, et see muu informatsioon on eksitav.¹¹ Valvsuse säilitamine muude märkide suhtes, millest ilmneb, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, võib aidata audiitoril kindlaks teha sellised asjaolud nagu:
- erinevused muu informatsiooni ja muud informatsiooni lugeva töövõtumeeskonna liikme üldteadmiste (v.a auditi käigus saadud teadmised) vahel, mille tulemusena audiitor usub, et muu informatsioon tundub olevat oluliselt väärkajastatud, või
 - muu informatsiooni sisemine lahknevus, mille tulemusena audiitor usub, et muu informatsioon tundub olevat oluliselt väärkajastatud.

Reageerimine, kui ilmneb olulise lahknevuse esinemine või muu informatsiooni oluline väärkajastamine (vt lõik 16)

- A39. Audiitor võib juhtkonnaga olulise lahknevuse (või muu informatsiooni, mis tundub olevat oluliselt väärkajastatud) üle peetava arutelu raames nõuda juhtkonnalt muus informatsioonis esitatud juhtkonna avalduste tõendamist. Juhtkonna antud täiendava informatsiooni või selgituste põhjal

¹¹ IESBA koodeks, lõigu 110 punkt 2.

võib audiitor jõuda veendumusele, et muu informatsioon ei ole oluliselt väärkajastatud. Näiteks võivad juhtkonna selgitused viidata mõistliku ja piisava aluse olemasolule seoses otsustuste põhjendatud erinevusega.

- A40. Arutelu juhtkonnaga võib aga anda ka täiendavat informatsiooni, mis toetab audiitori järeldust, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud.
- A41. Otsustusel põhinevates küsimustes võib audiitoril olla raskem juhtkonnale vastu vaielda kui rohkem faktidel põhinevates küsimustes. Võivad siiski esineda tingimused, kus audiitor teeb järelduse, et muu informatsioon sisaldab avaldust, mis ei ole vastavuses finantsaruannetega või audiitori poolt auditi käigus saadud teadmistega. Need tingimused võivad tekitada kahtlust muu informatsiooni, finantsaruannete või audiitori poolt auditi käigus saadud teadmiste suhtes.
- A42. Kuna muus informatsioonis võib esineda suur hulk väga erinevaid olulisi väärkajastamisi, on nende muude protseduuride olemus ja ulatus, mille audiitor võib läbi viia järelduse tegemiseks selle kohta, kas muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, audiitori kutsealase otsustuse küsimus nendes tingimustes.
- A43. Kui asjaolu ei ole seotud finantsaruannetega või audiitori poolt auditi käigus saadud teadmistega, ei pruugi audiitor olla suuteline täielikult hindama juhtkonna vastuseid audiitori järelepärimistele. Hoolimata sellest võib audiitor, tuginedes juhtkonna esitatud täiendavale informatsioonile või selgitustele või pärast juhtkonna poolt muus informatsioonis tehtud muudatusi, jõuda veendumusele, et olulist lahknevust ei tundu enam esinevat või muu informatsioon ei tundu enam olevat oluliselt väärkajastatud. Kui audiitor ei ole suuteline tegema järeldust, et olulist lahknevust ei tundu enam esinevat või muu informatsioon ei tundu enam olevat oluliselt väärkajastatud, võib audiitor paluda juhtkonnal konsulteerida kvalifitseeritud kolmanda osapoolega (nt juhtkonna eksperdi või juriidilise nõustajaga). Teatavatel juhtudel ei pruugi audiitor pärast juhtkonnapoolse konsulteerimise tulemusena saadud vastuste kaalumist olla suuteline tegema järeldust, kas muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud või mitte. Audiitor võib sellisel juhul rakendada järgmisi meetmeid:
- nõu küsimine audiitori juriidiliselt nõustajalt;
 - audiitori aruandele avalduvate tagajärgede kaalumine, näiteks kas kirjeldada tingimusi, mille korral esineb juhtkonna kehtestatud piirang, või
 - enda taandamine auditist, kui taandamine on rakendatava seaduse või regulatsiooni alusel võimalik.

Reageerimine, kui audiitor teeb järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud

Reageerimine, kui audiitor teeb järelduse, et enne audiitori aruande kuupäeva saadud muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud (vt lõik 18)

- A44. Meetmed, mida audiitor võtab, kui muud informatsiooni ei parandata pärast infovahetust nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, on audiitori kutsealase otsustuse küsimus. Audiitor võib arvesse võtta, kas juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, esitatud põhjendus paranduste mittetegemisele tekitab kahtlusi juhtkonna või nende, kelle ülesandeks on valitsemine, usaldusväarsuses või aususes, näiteks kui audiitor kahtlustab eksitamise kavatsust. Samuti võib audiitor pidada asjakohaseks küsida juriidilist nõu. Mõnel juhul võib audiitor olla seaduse, regulatsiooni või muude kutsestandardite kohaselt kohustatud esitama asjaolu kohta infot reguleerivale asutusele või asjassepuutuvale kutseühendusele.

Mõju aruandlusele (vt lõigu 18 punkt a)

- A45. Harvadel juhtudel võib olla asjakohane loobuda finantsaruannete kohta arvamuse avaldamisest, kui keeldumine muus informatsioonis esineva olulise väärkajastamise parandamisest heidab nii suurt kahtlust juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, usaldusväarsusele, et seab auditi tõendusmaterjali üldise usaldusväarsuse kahtluse alla.

Taandumine töövõtust (vt lõigu 18 punkt b)

- A46. Taandumine töövõtust, kui taandamine on rakendatava seaduse või regulatsiooni kohaselt võimalik, võib olla asjakohane juhul, kui muus informatsioonis esineva olulise väärkajastamise parandamisest

loobumise seotud tingimused heidavad nii suurt kahtlust juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, usaldusväärsusele, et seavad auditi käigus saadud esitiste usaldusväärsuse kahtluse alla.

Avaliku sektori majandusüksustega seotud kaalutlused (vt lõigu 18 punkt b)

A47. Avalikus sektoris ei pruugi töövõttust taandumine olla võimalik. Sellisel juhul võib audiitor esitada seadusandjale asjaolu üksikasju käsitleva aruande või võtta muid asjakohaseid meetmeid.

Reageerimine, kui audiitor teeb järelduse, et pärast audiitori aruande kuupäeva saadud muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud (vt lõik 19)

A48. Kui audiitor teeb järelduse, et pärast audiitori aruande kuupäeva saadud muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, ja kui selline oluline väärkajastamine on parandatud, on nendes tingimustes vajalik läbi viia sellised audiitori protseduurid nagu kindlaksmääramine, et parandus on tehtud (vastavalt lõigu 17 punktile a), ja vahest ka nende sammude läbivaatamine, mida juhtkond on teinud infovahetuseks muud informatsiooni saavate isikutega, kui see informatsioon on eelnevalt välja antud, et informeerida neid muudatusest.

A49. Kui need, kelle ülesandeks on valitsemine, ei nõustu muud informatsiooni muutma, nõuab asjakohaste meetmete võtmine, et püüda asjakohaselt juhtida nende kasutajate tähelepanu parandamata väärkajastamisele, kelle jaoks audiitori aruanne koostatakse, kutsealase otsustuse kasutamist ning seda võib mõjutada konkreetse jurisdiktsiooni asjassepuutuv seadus või regulatsioon. Seetõttu võib audiitor pidada asjakohaseks küsida juriidilist nõu audiitori juriidiliste õiguste ja kohustuste kohta.

A50. Kui muu informatsiooni oluline väärkajastamine jääb parandamata, hõlmavad asjakohased meetmed, mida audiitor võib võtta, et püüda asjakohaselt juhtida nende kasutajate tähelepanu parandamata väärkajastamisele, kelle jaoks audiitori aruanne koostatakse, näiteks järgmist:

- juhtkonnale uue või parandatud audiitori aruande esitamine, mis sisaldab muudetud osa vastavalt lõigule 22, ja nõudmine, et juhtkond esitaks selle uue või parandatud audiitori aruande kasutajatele, kelle jaoks audiitori aruanne koostatakse. Seda tehes võib olla audiitoril vaja kaaluda mõju (kui on) uue või parandatud audiitori aruande kuupäevale, pidades silmas ISAde nõudeid või rakendatavat seadust või regulatsiooni. Audiitor võib ka läbi vaadata sammud, mida juhtkond on astunud uue või parandatud audiitori aruande esitamiseks sellistele kasutajatele;
- nende kasutajate tähelepanu juhtimine muu informatsiooni olulisele väärkajastamisele, kelle jaoks audiitori aruanne koostatakse (nt käsitledes asjaolu aktsionäride üldkoosolekul);
- parandamata olulise väärkajastamise kohta infovahetuse pidamine reguleeriva asutuse või asjassepuutuva kutseühendusega või
- töövõtu jätkamisele avalduvate tagajärgede kaalumise (vt ka lõik A46).

Reageerimine, kui finantsaruanded on oluliselt väärkajastatud või audiitori arusaamist majandusüksusest ja selle keskkonnast on vaja ajakohastada (vt lõik 20)

A51. Audiitor võib muud informatsiooni lugedes saada teadlikuks uuest informatsioonist, mis avaldab mõju:

- audiitori arusaamisele majandusüksusest ja selle keskkonnast, **finantsaruandluse raamistikust ja majandusüksuse sisekontrollisüsteemist** ning võib seetõttu viidata audiitori riskihinnangu muutmise vajadusele;¹²
- audiitori kohustusele hinnata kindlakstehtud väärkajastamiste mõju auditile ja parandamata väärkajastamiste (kui on) mõju finantsaruannetele;¹³
- audiitori kohustustele seoses järgnevate sündmustega..¹⁴

¹² ISA 315 (muudetud 2019), lõigud 11, 31 ja A1.

¹³ ISA 450 „Auditi käigus tuvastatud väärkajastamiste hindamine”.

¹⁴ ISA 560, lõigud 10 ja 14.

Aruandlus (vt lõigud 21–24)

- A52. Börsinimekirja kandmata majandusüksuse finantsaruannete auditi korral võib audiitor kaaluda, kas audiitori aruandes sellise muu informatsiooni kindlaksmääramine, mille audiitor saab eelduste kohaselt pärast audiitori aruande kuupäeva, oleks asjakohane täiendava läbipaistvuse tagamiseks muu informatsiooni kohta, mille suhtes kohaldatakse käesolevas ISAs sätestatud audiitori kohustusi. Audiitor võib pidada seda asjakohaseks näiteks siis, kui juhtkond on suuteline tegema audiitorile esitise selle kohta, et selline muu informatsioon antakse välja pärast audiitori aruande kuupäeva.

Näitlikud avaldused (vt lõigud 21–22)

- A53. Lisas 2 on esitatud audiitori aruande osa „Muu informatsioon” näited.

Mõju aruandlusele, kui audiitori arvamus finantsaruannete kohta on märkus(t)ega või vastupidine (vt lõik 23)

- A54. Audiitori märkus(t)ega või vastupidine arvamus finantsaruannete kohta ei pruugi avaldada lõigu 22 punkti e kohaselt nõutud avaldusele mõju, kui asjaolu, millega seoses on audiitori arvamus modifitseeritud, ei kajastata või muul moel käsitleta muus informatsioonis ja see asjaolu ei mõjuta muu informatsiooni mis tahes osa. Näiteks ei pruugi märkus(t)ega arvamus finantsaruannete kohta, mis tulenes rakendatava finantsaruandluse raamistikuga nõutava juhtide tasustamise info avalikustamata jätmisest, avaldada mõju käesoleva ISA kohaselt nõutavale aruandlusele. Muudes tingimustes võivad sellisele aruandlusele avaldada lõikudes A55–A58 kirjeldatud mõjud.

Märkus(t)ega arvamus tulenevalt finantsaruannete olulisest väärkajastamisest

- A55. Tingimustes, kus audiitori arvamus on märkus(t)ega, võib kaaluda, kas finantsaruannete kohta märkus(t)ega arvamuse avaldamise aluseks olevast või sellega seotud asjaolust tulenevalt on ka muu informatsioon oluliselt väärkajastatud.

Märkus(t)ega arvamus tulenevalt ulatuse piiramisest

- A56. Ulatuse piiramisel seoses finantsaruannetes kajastatud olulise tehinguga ei saa audiitor selle asjaolu kohta piisavat asjakohast auditi tõendusmaterjali. Nendes tingimustes ei pruugi audiitor olla suuteline tegema järeldust, kas selle asjaoluga seotud summad või muud tehingud muus informatsioonis põhjustavad muu informatsiooni olulist väärkajastamist või mitte. Seetõttu võib audiitoril olla vaja muuta lõigu 22 punkti e kohaselt nõutavat avaldust, et viidata audiitori suutmatusele kaaluda juhtkonnapoolset kirjeldust muus informatsioonis sisalduva asjaolu kohta, millega seoses on avaldatud märkus(t)ega audiitori arvamus finantsaruannete kohta, nagu selgitatud märkus(t)ega arvamuse aluse lõigus. Audiitor on sellest hoolimata kohustatud aru andma muu informatsiooni mis tahes muude parandamata oluliste väärkajastamiste kohta, mis on kindlaks tehtud.

Vastupidine arvamus

- A57. Vastupidise arvamuse aluse lõigus kirjeldatud konkreetse(te) asjaolu(de)ga seotud vastupidine arvamus finantsaruannete kohta ei õigusta aruandluse esitamata jätmist oluliste väärkajastamiste kohta muus informatsioonis, mille audiitor on audiitori aruandes kindlaks teinud vastavalt lõigu 22 punkti e alapunktile ii. Kui finantsaruannete kohta on avaldatud vastupidine arvamus, võib audiitoril olla vaja asjakohaselt muuta lõigu 22 punkti e kohaselt nõutavat avaldust, näiteks eesmärgiga märkida, et finantsaruannete kohta vastupidise arvamuse avaldamise aluseks olevast või sellega seotud asjaolust tulenevalt on summad või tehingud muus informatsioonis oluliselt väärkajastatud.

Arvamuse avaldamisest loobumine

- A58. Kui audiitor loobub finantsaruannete kohta arvamuse avaldamisest, võib auditi kohta täiendavate üksikasjade esitamine, sealhulgas muud informatsiooni käsitleva osa lisamine, varjutada loobumist arvamuse avaldamisest finantsaruannete kui terviku kohta. Seetõttu ei sisalda audiitori arvamus nendes tingimustes, nagu nõutud ISAgas 705 (muudetud), käesolevas ISAs sätestatud aruandlusnõudeid käsitlevat osa.

Seaduse või regulatsiooniga ette nähtud aruandlus (vt lõik 24)

- A59. ISAs 200¹⁵ selgitatakse, et peale vastavuse ISAdele võidakse audiitorilt nõuda vastavust seadusest või regulatsioonist tulenevatele nõuetele. Kui see on nii, võib audiitor olla kohustatud kasutama audiitori aruandes konkreetset vormingut või sõnastust, mis erineb käesolevas ISAs kirjeldatust. Järjepidevus audiitori aruandes siis, kui audit on läbi viidud kooskõlas ISAdega, aitab kaasa usutavusele ülemaailmsel turul, tehes hõlpsamini tuvastatavaks need auditid, mis on läbi viidud kooskõlas ülemaailmselt tunnustatud standarditega. Kui erinevused muu informatsiooni aruandlust käsitlevate, seadusest või regulatsioonist tulenevate nõuete ja käesoleva ISA nõuete vahel on seotud ainult audiitori aruande vormingu ja sõnastusega ning audiitori aruanne sisaldab vähemalt iga lõigus 24 määratud elementi, võib audiitori aruandes viidata rahvusvahelistele auditeerimise standarditele. Seetõttu peetakse sellistes tingimustes audiitorit käesoleva ISA nõudeid järgivaks isegi siis, kui audiitori aruandes kasutatud vorming ja sõnastus on ette nähtud aruandlust käsitlevate, seadusest või regulatsioonist tulenevate nõuetega.

¹⁵ ISA 200, lõik A55.

Lisa 1

(Vt lõigud 14, A8)

Näited summadest või muudest tehingutest, mis võivad sisalduda muu informatsiooni hulgas

Järgmisena esitatakse näited summadest või muudest tehingutest, mis võivad sisalduda muu informatsiooni hulgas. See loetelu ei ole ammendav.

Summad

- Peamiste finantstulemuste kokkuvõttes esitatud summad, nagu netotulu, aktsiakasum, dividendid, müügi- ja muu äritulu ning ostu- ja ärikulu.
- Valitud tegevusandmed, nagu tulu jätkuvast äritegevusest peamistes tegevuspiirkondades või müük geograafiliste piirkondade või tootegruppide kaupa.
- Eritehingud, nagu varade võõrandamine, kohtukulude eraldised, varade väärtuse langus, maksude korrigeerimine, keskkonnakahju heastamise eraldised ning restruktureerimise ja ümberkorraldamise kulud.
- Likviidsust ja kapitali käsitlev informatsioon, nagu raha, raha ekvivalendid ja turustatavad väärtpaperid, dividendid ning võla-, kapitalirendi- ja vähemusosalusega seotud kohustused.
- Kapitalikulud segmentide või osakondade kaupa.
- Bilansiväliste tehingutega seotud summad ja finantsmõju.
- Garantiide, lepinguliste kohustuste, juriidiliste või keskkonnanõuete ja muude tingimustega seotud summad.
- Finantsnäitajad või -suhtarvud, nagu brutomarginaal, kasutatud omakapitali keskmine tulusus, omakapitali tehtud investeeringu keskmine tulusus, lühiajalise võlgnevuse kattekordaja, intressikulude kattekordaja ja võlakordaja. Neist osa võivad olla otseselt kooskõlastavalt võrreldavad finantsaruannetega.

Muud tehingud

- Kriitilise tähtsusega arvestushinnangute ja seotud eelduste selgitused.
- Seotud osapoolte andmed ja nendega tehtud tehingute kirjeldus.
- Majandusüksuse põhimõtete või lähenemisviisi kirjeldus seoses kauba-, valuuta- või intressiriski juhtimisega näiteks forvardlepingute, intressimäära vahetuslepingute või muude finantsinstrumentide kasutamise kaudu.
- Bilansiväliste tehingute olemuse kirjeldus.
- Garantiide, hüvitiste, lepinguliste kohustuste, juriidiliste või keskkonnanõuete ja muude tingimuste kirjeldus, sealhulgas juhtkonna kvalitatiivne hinnang majandusüksuse seotud riskipositsioonide kohta.
- Seadusest või regulatsioonist tulenevate nõuete muudatuste kirjeldus, nagu uued maksu- või keskkonnavalased regulatsioonid, mis on oluliselt mõjutanud majandusüksuse tegevust või eelarvepositsiooni või millel on oluline mõju majandusüksuse tulevastele finantsväljavaadetele.
- Juhtkonna kvalitatiivne hinnang selliste uute finantsaruandluse standardite mõju kohta, mis on perioodi jooksul jõustunud või mis jõustuvad järgmisel perioodil, ning majandusüksuse finantstulemuse, finantsseisundi ja rahavoogude kohta.
- Ärikeskkonna ja -väljavaate üldine kirjeldus.
- Strateegia ülevaade.
- Peamiste kaubagruppide või toorainete turuhindade suundumuste kirjeldus.
- Tarne-, nõudlus- ja regulatiivsete tingimuste erinevused eri geograafilistes piirkondades.
- Majandusüksuse kasumlikkust konkreetsetes segmentides mõjutavate konkreetsete tegurite selgitus.

Lisa 2

(Vt lõigud 21–22, A53)

Audiitori aruande näited seoses muu informatsiooniga

- Näide 1: börsinimekirja kantud või kandmata majandusüksust käsitlev audiitori aruanne, mis sisaldab modifitseerimata arvamust, kui audiitor on saanud kogu muu informatsiooni enne audiitori aruande kuupäeva ega ole kindlaks teinud muu informatsiooni olulist väärkajastamist.
- Näide 2: börsinimekirja kantud majandusüksust käsitlev audiitori aruanne, mis sisaldab modifitseerimata arvamust, kui audiitor on saanud osa muust informatsioonist enne audiitori aruande kuupäeva, ei ole kindlaks teinud selle muu informatsiooni olulist väärkajastamist ja eeldab muu informatsiooni saamist pärast audiitori aruande kuupäeva.
- Näide 3: börsinimekirja kandmata majandusüksust käsitlev audiitori aruanne, mis sisaldab modifitseerimata arvamust, kui audiitor on saanud osa muust informatsioonist enne audiitori aruande kuupäeva, ei ole kindlaks teinud selle muu informatsiooni olulist väärkajastamist ja eeldab muu informatsiooni saamist pärast audiitori aruande kuupäeva.
- Näide 4: börsinimekirja kantud majandusüksust käsitlev audiitori aruanne, mis sisaldab modifitseerimata arvamust, kui audiitor ei ole saanud muud informatsiooni enne audiitori aruande kuupäeva, kuid eeldab muu informatsiooni saamist pärast audiitori aruande kuupäeva.
- Näide 5: börsinimekirja kantud või kandmata majandusüksust käsitlev audiitori aruanne, mis sisaldab modifitseerimata arvamust, kui audiitor on saanud kogu muu informatsiooni enne audiitori aruande kuupäeva ja on teinud järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud.
- Näide 6: börsinimekirja kantud või kandmata majandusüksust käsitlev audiitori aruanne, mis sisaldab märkus(t)ega arvamust, kui audiitor on saanud kogu muu informatsiooni enne audiitori aruande kuupäeva ja konsolideeritud finantsaruannetes sisalduva olulise tehinguga seoses on ulatust piiratud, mis mõjutab ka muud informatsiooni.
- Näide 7: börsinimekirja kantud või kandmata majandusüksust käsitlev audiitori aruanne, mis sisaldab vastupidist arvamust, kui audiitor on saanud kogu muu informatsiooni enne audiitori aruande kuupäeva ja vastupidine arvamus konsolideeritud finantsaruannete kohta mõjutab ka muud informatsiooni.

Näide 1. Börsinimekirja kantud või kandmata majandusüksust käsitlev audiitori aruanne, mis sisaldab modifitseerimata arvamust, kui audiitor on saanud kogu muu informatsiooni enne audiitori aruande kuupäeva ega ole kindlaks teinud muu informatsiooni olulist väärkajastamist

Selle näitliku audiitori aruande puhul eeldatakse järgimiste tingimuste olemasolu:

- Börsinimekirja kantud või kandmata majandusüksuse finantsaruannete tervikkomplekti audit, kasutades õiglase esitusviisi raamistikku. Audit ei ole grupiaudit (st ISA 600¹ ei rakendata).
- Finantsaruanded on koostatud majandusüksuse juhtkonna poolt vastavalt IFRSidele (üldotstarbeline raamistik).
- Auditi töövõtu tingimused peegeldavad juhtkonna finantsaruannetega seotud kohustuste kirjeldust ISAs 210.
- Audiitor on teinud järelduse, et hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal on asjakohane modifitseerimata (st „puhas“) arvamus.
- Asjassepuutuvad eetikanõuded, mida auditis rakendatakse, on jurisdiktsioonis kehtivad nõuded.
- Audiitor on hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal teinud järelduse, et ei esine olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust majandusüksuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana vastavalt ISA-le 570 (muudetud).²
- Peamiste auditi asjaolude kohta on esitatud info vastavalt ISA-le 701.³
- Audiitor on saanud kogu muu informatsiooni enne audiitori aruande kuupäeva ega ole kindlaks teinud muu informatsiooni olulist väärkajastamist.
- Finantsaruannete järelevalve eest vastutavad isikud erinevad finantsaruannete koostamise eest vastutavatest isikutest.
- Lisaks finantsaruannete auditile on audiitoril teisi kohaliku seaduse järgseid aruandluskohustusi.

SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE

Ettevõtte ABC aktsionäridele [või muu asjakohane adressaat]

Finantsaruannete auditi aruanne⁴

Arvamus

Oleme auditeerinud ettevõtte ABC (ettevõtte) finantsaruandeid, mis sisaldavad finantspositsiooni aruannet seisuga 31. detsember 20X1 ning koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja finantsaruannete lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspoliitikate kokkuvõtet.

Meie arvates kajastavad kaasnevad finantsaruanded kõigis olulistel osades õiglaselt (või *annavad õige ja õiglase ülevaate*) ettevõtte finantsseisundi(s)t seisuga 31. detsember 20X1 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finants tulemus(es)t ja rahavoogusid (rahavoogudest) kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRSid).

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (ISAd). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses finantsaruannete auditiga“. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas [jurisdiktsioonis] finantsaruannete auditi läbiviimisel asjassepuutuvate eetikanõuetega, mis meile rakenduvad, ja oleme täitnud oma muud

¹ ISA 600 „Spetsiaalselt arvesse võetavad asjaolud – grupi finantsaruannete auditid (sh komponendi audiitorite töö)“.

² ISA 570 (muudetud) „Tegevuse jätkuvus“.

³ ISA 701 „Peamiste auditi asjaolude kohta informatsiooni esitamine sõltumatu audiitori aruandes“. Peamiste auditi asjaolude osa tuleb esitada ainult börsinimekirja kantud majandusüksuste korral.

⁴ Alapealkiri „Finantsaruannete auditi aruanne“ ei ole vajalik tingimustes, kui teine alapealkiri „Aruanne muude seadusest ja regulatsioonist tulenevate nõuete kohta“ ei ole rakendatav.

etikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

[Peamised auditi asjaolud⁵

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt meie käesoleva perioodi finantsaruannete auditis kõige märkimisväärsemad. Neid asjaolusid käsitleti finantsaruannete kui terviku auditi kontekstis ja meie asjaomase arvamuse kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust.

[Iga peamise auditi asjaolu kirjeldus vastavalt ISA-le 701.]

Muu informatsioon [või muu pealkiri, kui see on asjakohane, näiteks „Muu kui finantsaruandeid ja nende kohta koostatud audiitori aruannet käsitlev informatsioon”]

Juhtkond⁶ vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab [X aruandes sisalduvat informatsiooni,⁷ kuid ei hõlma finantsaruandeid ega meie asjaomast audiitori aruannet].

Meie arvamus finantsaruannete kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie finantsaruannete auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb finantsaruannetest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses finantsaruannetega⁸

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud)⁹ – vt ISA 700 (muudetud) näide 1.]

Audiitori kohustused seoses finantsaruannete auditiga

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 1.]

Aruanne seaduste ja regulatsioonide muude nõuete kohta

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 1.]

[Töövõtupartner auditis, mille tulemusel koostati see sõltumatu audiitori aruanne, on [nimi].¹⁰]

[Allkiri kas audiitorettevõtte, personaalselt audiitori või mõlema nimel, olenevalt sellest, kuidas on konkreetses jurisdiktsioonis asjakohane]

[Audiitori aadress]

[Kuupäev]

⁵ Peamiste auditi asjaolude osa tuleb esitada ainult börsinimekirja kantud majandusüksuste korral.

⁶ Või muud terminid, mis on konkreetse jurisdiktsiooni õigusraamistikus asjakohased.

⁷ Muu informatsiooni kindlaksmääramiseks võib kasutada muu informatsiooni täpsemat kirjeldust, nagu „tegevusaruanne ja juhatuse esimehe avaldus”.

⁸ Näitlikus audiitori aruandes võib olla vaja asendada terminid „juhtkond” ja „need, kelle ülesandeks on valitsemine” muude terminitega, mis on konkreetse jurisdiktsiooni õigusraamistiku kontekstis asjakohased.

⁹ ISA 700 (muudetud) „Arvamuse kujundamine ja aruandlus finantsaruannete kohta”.

¹⁰ Töövõtupartneri nimi lisatakse börsinimekirja kantud majandusüksuste üldotstarbeliste finantsaruannete tervikkomplekti auditeid käsitlevatesse audiitori aruannetesse, välja arvatud harvadel juhtudel, kui võib põhjendatult eeldada, et sellise info avalikustamine põhjustab märkimisväärse isikliku julgeolekuohu (vt ISA 700 (muudetud), lõik 46).

Näide 2. Börsinimekirja kantud majandusüksust käsitlev audiitori aruanne, mis sisaldab modifitseerimata arvamust, kui audiitor on saanud osa muust informatsioonist enne audiitori aruande kuupäeva, ei ole kindlaks teinud selle muu informatsiooni olulist väärkajastamist ja eeldab muu informatsiooni saamist pärast audiitori aruande kuupäeva

Selle näitliku audiitori aruande puhul eeldatakse järgmiste tingimuste olemasolu:

- Börsinimekirja kantud majandusüksuse finantsaruannete tervikkomplekti audit, kasutades õiglase esitusviisi raamistikku. Audit ei ole grupiaudit (st ISA 600 ei rakendata).
- Finantsaruanded on koostatud majandusüksuse juhtkonna poolt vastavalt IFRSidele (üldotstarbeline raamistik).
- Auditi töövõtu tingimused peegeldavad juhtkonna finantsaruannetega seotud kohustuste kirjeldust ISAs 210.
- Audiitor on teinud järelduse, et hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal on asjakohane modifitseerimata (st „puhas”) arvamus.
- Asjassepuutuvad eetikanõuded, mida auditis rakendatakse, on jurisdiktsioonis kehtivad nõuded.
- Audiitor on hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal teinud järelduse, et olulist ebakindlust ei esine sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust majandusüksuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana vastavalt ISA-le 570 (muudetud).
- Peamiste auditi asjaolude kohta on esitatud info vastavalt ISA-le 701.
- Audiitor on saanud osa muust informatsioonist enne audiitori aruande kuupäeva, ei ole kindlaks teinud selle muu informatsiooni olulist väärkajastamist ja eeldab muu informatsiooni saamist pärast audiitori aruande kuupäeva.
- Finantsaruannete järelevalve eest vastutavad isikud erinevad finantsaruannete koostamise eest vastutavatest isikutest.
- Lisaks finantsaruannete auditile on audiitoril teisi kohaliku seaduse järgseid aruandluskohustusi.

SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE

Ettevõtte ABC aktsionäridele [või muu asjakohane adressaat]

Finantsaruannete auditi aruanne¹¹

Arvamus

Oleme auditeerinud ettevõtte ABC (ettevõtte) finantsaruandeid, mis sisaldavad finantspositsiooni aruannet seisuga 31. detsember 20X1 ning koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja finantsaruannete lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspoliitikate kokkuvõtet.

Meie arvates kajastavad kaasnevad finantsaruanded kõigis olulistest osades õiglaselt (või *annavad õige ja õiglase ülevaate*) ettevõtte finantsseisundi(s)t seisuga 31. detsember 20X1 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemus(es)t ja rahavoogusid (rahavoogudest) kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRSid).

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (ISAd). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses finantsaruannete auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas [jurisdiktsioonis] finantsaruannete auditi läbiviimisel asjassepuutuvate eetikanõuetega, mis meile rakenduvad, ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

¹¹ Alapealkiri „Finantsaruannete auditi aruanne” ei ole vajalik tingimustes, kui teine alapealkiri „Aruanne muude seadusest ja regulatsioonist tulenevate nõuete kohta” ei ole rakendatav.

Peamised auditi asjaolud

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt meie käesoleva perioodi finantsaruannete auditis kõige märkimisväärsamad. Neid asjaolusid käsitleti finantsaruannete kui terviku auditi kontekstis ja meie asjaomase arvamuse kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust.

[Iga peamise auditi asjaolu kirjeldus vastavalt ISA-le 701.]

Muu informatsioon [või muu pealkiri, kui see on asjakohane, näiteks „Muu kui finantsaruandeid ja nende kohta koostatud audiitori aruannet käsitlev informatsioon”]

Juhtkond¹² vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab X aruannet¹³ (kuid ei sisalda finantsaruandeid ega meie asjaomast audiitori aruannet), mille me saime enne käesoleva audiitori aruande kuupäeva, ja Y aruannet, mis tehakse meile eelduste kohaselt kättesaadavaks pärast seda kuupäeva.

Meie arvamus finantsaruannete kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie finantsaruannete auditiga on meie kohustus lugeda eespool nimetatud muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb finantsaruannetest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme enne audiitori aruande kuupäeva saadud muu informatsiooniga seoses tehtud töö põhjal järelduse, et see muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

[Kui me teeme Y aruannet lugedes järelduse, et selles esineb oluline väärkajastamine, oleme kohustatud esitama selle asjaolu kohta info nendele, kelle ülesandeks on valitsemine, ja [kirjeldada jurisdiktsioonis rakendatavaid meetmeid].]¹⁴

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses finantsaruannetega¹⁵

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 1.]

Audiitori kohustused seoses finantsaruannete auditiga

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 1.]

Aruanne seaduste ja regulatsioonide muude nõuete kohta

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 1.]

Töövõtupartner auditis, mille tulemusel koostati see sõltumatu audiitori aruanne, on [nimi].¹⁶

[Allkiri kas audiitorettevõtte, personaalselt audiitori või mõlema nimel, olenevalt sellest, kuidas on konkreetses jurisdiktsioonis asjakohane]

[Audiitori aadress]

[Kuupäev]

¹² Või muud terminid, mis on konkreetse jurisdiktsiooni õigusraamistikus asjakohased.

¹³ Muu informatsiooni kindlaksmääramiseks võib kasutada muu informatsiooni täpsemat kirjeldust, nagu „tegevusaruanne ja juhatuse esimehe avaldus”.

¹⁴ See täiendav lõik võib olla kasulik, kui audiitor on kindlaks teinud pärast audiitori aruande kuupäeva saadud muu informatsiooni parandamata olulise väärkajastamise ja kui tal on juriidiline kohustus võtta vastuseks konkreetne meede.

¹⁵ Või muud terminid, mis on konkreetse jurisdiktsiooni õigusraamistikus asjakohased.

¹⁶ Töövõtupartneri nimi lisatakse börsinimekirja kantud majandusüksuste üldotstarbeliste finantsaruannete tervikkomplekti auditeid käsitlevatesse audiitori aruannetesse, välja arvatud harvadel juhtudel, kui võib põhjendatult eeldada, et sellise info avalikustamine põhjustab märkimisväärse isikliku julgeolekuohu (vt ISA 700 (muudetud), lõik 46).

Näide 3. Börsinimekirja kandmata majandusüksust käsitlev audiitori aruanne, mis sisaldab modifitseerimata arvamust, kui audiitor on saanud osa muust informatsioonist enne audiitori aruande kuupäeva, ei ole kindlaks teinud selle muu informatsiooni olulist väärkajastamist ja eeldab muu informatsiooni saamist pärast audiitori aruande kuupäeva

Selle näitliku audiitori aruande puhul eeldatakse järgmiste tingimuste olemasolu:

- Börsinimekirja kandmata majandusüksuse finantsaruannete tervikkomplekti audit, kasutades õiglase esitusviisi raamistikku. Audit ei ole grupiaudit (st ISA 600 ei rakendata).
- Finantsaruanded on koostatud majandusüksuse juhtkonna poolt vastavalt IFRSidele (üldotstarbeline raamistik).
- Auditi töövõtu tingimused peegeldavad juhtkonna finantsaruannetega seotud kohustuste kirjeldust ISAs 210.
- Audiitor on teinud järelduse, et hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal on asjakohane modifitseerimata (st „puhas”) arvamus.
- Asjassepuutuvad eetikanõuded, mida auditis rakendatakse, on jurisdiktsioonis kehtivad nõuded.
- Audiitor on hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal teinud järelduse, et ei esine olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust majandusüksuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana vastavalt ISA-le 570 (muudetud).
- Audiitoril ei nõuta esitamist ja ta ei ole ka muidu otsustanud esitada infot peamiste auditi asjaolude kohta vastavalt ISA-le 701.
- Audiitor on saanud osa muust informatsioonist enne audiitori aruande kuupäeva, ei ole kindlaks teinud selle muu informatsiooni olulist väärkajastamist ja eeldab muu informatsiooni saamist pärast audiitori aruande kuupäeva.
- Finantsaruannete järelevalve eest vastutavad isikud erinevad finantsaruannete koostamise eest vastutavatest isikutest.
- Audiitoril puuduvad muud seaduse või regulatsiooni järgsed aruandluskohustused.

SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE

Ettevõtte ABC aktsionäridele [või muu asjakohane adressaat]

Arvamus

Oleme auditeerinud ettevõtte ABC (ettevõtte) finantsaruandeid, mis sisaldavad finantspositsiooni aruannet seisuga 31. detsember 20X1 ning koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja finantsaruannete lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspoliitikate kokkuvõtet.

Meie arvates kajastavad kaasnevad finantsaruanded kõigis olulistest osades õiglaselt (või *annavad õige ja õiglase ülevaate*) ettevõtte finantsseisundi(s)t seisuga 31. detsember 20X1 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemus(es)t ja rahavoogusid (rahavoogudest) kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRSid).

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (ISAd). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses finantsaruannete auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas [*jurisdiktsioonis*] finantsaruannete auditi läbiviimisel asjassepuutuvate eetikanõuetega, mis meile rakenduvad, ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon [või muu pealkiri, kui see on asjakohane, näiteks „Muu kui finantsaruandeid ja nende kohta koostatud audiitori aruannet käsitlev informatsioon”]

Juhtkond¹⁷ vastutab muu informatsiooni eest. Käesoleva audiitori aruande kuupäeva seisuga saadud muu informatsioon hõlmab [X aruandes sisalduvat informatsiooni,¹⁸ kuid ei hõlma finantsaruandeid ega meie asjaomast audiitori aruannet].

Meie arvamus finantsaruannete kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie finantsaruannete auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb finantsaruannetest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme enne audiitori aruande kuupäeva saadud muu informatsiooniga seoses tehtud töö põhjal järelduse, et see muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses finantsaruannetega¹⁹

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 1.]

Audiitori kohustused seoses finantsaruannete auditiga

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 1.]

[Allkiri kas audiitorettevõtte, personaalselt audiitori või mõlema nimel, olenevalt sellest, kuidas on konkreetsetes jurisdiktsioonis asjakohane]

[Audiitori aadress]

[Kuupäev]

¹⁷ Või muud terminid, mis on konkreetse jurisdiktsiooni õigusraamistikus asjakohased.

¹⁸ Muu informatsiooni kindlaksmääramiseks võib kasutada muu informatsiooni täpsemat kirjeldust, nagu „tegevusaruanne ja juhatuse esimehe avaldus”.

¹⁹ Või muud terminid, mis on konkreetse jurisdiktsiooni õigusraamistikus asjakohased.

Näide 4. Börsinimekirja kantud majandusüksust käsitlev audiitori aruanne, mis sisaldab modifitseerimata arvamust, kui audiitor ei ole saanud muud informatsiooni enne audiitori aruande kuupäeva, kuid eeldab muu informatsiooni saamist pärast audiitori aruande kuupäeva

Selle näitliku audiitori aruande puhul eeldatakse järgmiste tingimuste olemasolu:

- Börsinimekirja kantud majandusüksuse finantsaruannete tervikkomplekti audit, kasutades õiglase esitusviisi raamistikku. Audit ei ole grupiaudit (st ISA 600 ei rakendata).
- Finantsaruanded on koostatud majandusüksuse juhtkonna poolt vastavalt IFRSidele (üldotstarbeline raamistik).
- Auditi töövõtu tingimused peegeldavad juhtkonna finantsaruannetega seotud kohustuste kirjeldust ISAs 210.
- Audiitor on teinud järelduse, et hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal on asjakohane modifitseerimata (st „puhas”) arvamus.
- Asjassepuutuvad eetikanõuded, mida auditis rakendatakse, on jurisdiktsioonis kehtivad nõuded.
- Audiitor on hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal teinud järelduse, et ei esine olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust majandusüksuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana vastavalt ISA-le 570 (muudetud).
- Peamiste auditi asjaolude kohta on esitatud info vastavalt ISA-le 701.
- Audiitor ei ole saanud muud informatsiooni enne audiitori aruande kuupäeva, kuid eeldab muu informatsiooni saamist pärast audiitori aruande kuupäeva.
- Finantsaruannete järelevalve eest vastutavad isikud erinevad finantsaruannete koostamise eest vastutavatest isikutest.
- Lisaks finantsaruannete auditile on audiitoril teisi kohaliku seaduse järgseid aruandluskohustusi.

SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE

Ettevõtte ABC aktsionäridele [või muu asjakohane adressaat]

Finantsaruannete auditi aruanne²⁰

Arvamus

Oleme auditeerinud ettevõtte ABC (ettevõtte) finantsaruandeid, mis sisaldavad finantspositsiooni aruannet seisuga 31. detsember 20X1 ning koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja finantsaruannete lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspoliitikate kokkuvõtet.

Meie arvates kajastavad kaasnevad finantsaruanded kõigis olulistest osades õiglaselt (või *annavad õige ja õiglase ülevaate*) ettevõtte finantsseisundi(s)t seisuga 31. detsember 20X1 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemus(es)t ja rahavoogusid (rahavoogudest) kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRSid).

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (ISAd). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses finantsaruannete auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas [*jurisdiktsioonis*] finantsaruannete auditi läbiviimisel asjassepuutuvate eetikanõuetega, mis meile rakenduvad, ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Peamised auditi asjaolud

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt meie käesoleva perioodi finantsaruannete auditis kõige märkimisväärsemad. Neid asjaolusid käsitleti finantsaruannete kui terviku

²⁰ Alapealkiri „Finantsaruannete auditi aruanne” ei ole vajalik tingimustes, kui teine alapealkiri „Aruanne muude seadusest ja regulatsioonist tulenevate nõuete kohta” ei ole rakendatav.

auditi kontekstis ja meie asjaomase arvamuse kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust.

[Iga peamise auditi asjaolu kirjeldus vastavalt ISA-le 701.]

Muu informatsioon [või muu pealkiri, kui see on asjakohane, näiteks „Muu kui finantsaruandeid ja nende kohta koostatud audiitori aruannet käsitlev informatsioon”]

Juhtkond²¹ vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab [X aruandes sisalduvat informatsiooni,²² kuid ei hõlma finantsaruandeid ega meie asjaomast audiitori aruannet]. X aruanne tehakse meile eeldatavasti kättesaadavaks pärast audiitori aruande kuupäeva.

Meie arvamus finantsaruannete kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie finantsaruannete auditiga on meie kohustus lugeda eespool nimetatud muud informatsiooni, kui see tehakse kättesaadavaks, ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb finantsaruannetest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

[Kui me teeme X aruannet lugedes järelduse, et selles esineb oluline väärkajastamine, oleme kohustatud esitama selle asjaolu kohta info nendele, kelle ülesandeks on valitsemine, ja [kirjeldada jurisdiktsioonis rakendatavaid meetmeid].]²³

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses finantsaruannetega²⁴

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 1.]

Audiitori kohustused seoses finantsaruannete auditiga

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 1.]

Aruanne seaduste ja regulatsioonide muude nõuete kohta

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 1.]

Töövõtupartner auditis, mille tulemusel koostati see sõltumatu audiitori aruanne, on [nimi].

[Allkiri kas audiitorettevõtte, personaalselt audiitori või mõlema nimel, olenevalt sellest, kuidas on konkreetses jurisdiktsioonis asjakohane]

[Audiitori aadress]

[Kuupäev]

²¹ Või muud terminid, mis on konkreetse jurisdiktsiooni õigusraamistikus asjakohased.

²² Muu informatsiooni kindlaksmääramiseks võib kasutada muu informatsiooni täpsemat kirjeldust, nagu „tegevusaruanne ja juhatuse esimehe avaldus”.

²³ See täiendav lõik võib olla kasulik, kui audiitor on kindlaks teinud pärast audiitori aruande kuupäeva saadud muu informatsiooni parandamata olulise väärkajastamise ja kui tal on juriidiline kohustus võtta vastuseks konkreetne meede.

²⁴ Või muud terminid, mis on konkreetse jurisdiktsiooni õigusraamistikus asjakohased.

Näide 5. Börsinimekirja kantud või kandmata majandusüksust käsitlev audiitori aruanne, mis sisaldab modifitseerimata arvamust, kui audiitor on saanud kogu muu informatsiooni enne audiitori aruande kuupäeva ja on teinud järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud

Selle näitliku audiitori aruande puhul eeldatakse järgmiste tingimuste olemasolu:

- Börsinimekirja kantud või kandmata majandusüksuse finantsaruannete tervikkomplekti audit, kasutades õiglase esitusviisi raamistikku. Audit ei ole grupiaudit (st ISA 600 ei rakendata).
- Finantsaruanded on koostatud majandusüksuse juhtkonna poolt vastavalt IFRSidele (üldotstarbeline raamistik).
- Auditi töövõtu tingimused peegeldavad juhtkonna finantsaruannetega seotud kohustuste kirjeldust ISAs 210.
- Audiitor on teinud järelduse, et hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal on asjakohane modifitseerimata (st „puhas”) arvamus.
- Asjassepuutuvad eetikanõuded, mida auditis rakendatakse, on jurisdiktsioonis kehtivad nõuded.
- Audiitor on hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal teinud järelduse, et ei esine olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust majandusüksuse suotlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana vastavalt ISA-le 570 (muudetud).
- Peamiste auditi asjaolude kohta on esitatud info vastavalt ISA-le 701.
- Audiitor on saanud kogu muu informatsiooni enne audiitori aruande kuupäeva ja on teinud järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud.
- Finantsaruannete järelevalve eest vastutavad isikud erinevad finantsaruannete koostamise eest vastutavatest isikutest.
- Audiitoril puuduvad muud seaduse või regulatsiooni järgsed aruandluskohustused.

SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE

Ettevõtte ABC aktsionäridele [või muu asjakohane adressaat]

Arvamus

Oleme auditeerinud ettevõtte ABC (ettevõtte) finantsaruandeid, mis sisaldavad finantspositsiooni aruannet seisuga 31. detsember 20X1 ning koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja finantsaruannete lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspoliitikate kokkuvõtet.

Meie arvates kajastavad kaasnevad finantsaruanded kõigis olulistest osades õiglaselt (või *annavad õige ja õiglase ülevaate*) ettevõtte finantsseisundi(s)t seisuga 31. detsember 20X1 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemus(es)t ja rahavoogusid (rahavoogudest) kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRSid).

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (ISAd). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses finantsaruannete auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas [*jurisdiktsioonis*] finantsaruannete auditi läbiviimisel asjassepuutuvate eetikanõuetega, mis meile rakenduvad, ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon [või muu pealkiri, kui see on asjakohane, näiteks „Muu kui finantsaruandeid ja nende kohta koostatud audiitori aruannet käsitlev informatsioon”]

Juhtkond²⁵ vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab [X aruandes sisalduvat informatsiooni,²⁶ kuid ei hõlma finantsaruandeid ega meie asjaomast audiitori aruannet].

²⁵ Või muud terminid, mis on konkreetse jurisdiktsiooni õigusraamistikus asjakohased.

²⁶ Muu informatsiooni kindlaksmääramiseks võib kasutada muu informatsiooni täpsemat kirjeldust, nagu „tegevusaruanne ja juhatuse esimehe avaldus”.

Meie arvamus finantsaruannete kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie finantsaruannete auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb finantsaruannetest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Nagu allpool kirjeldatud, oleme teinud järelduse, et muus informatsioonis esineb selline oluline väärkajastamine.

[Muu informatsiooni olulise väärkajastamise kirjeldus]

[Peamised auditi asjaolud²⁷

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt meie käesoleva perioodi finantsaruannete auditis kõige märkimisväärsemad. Neid asjaolusid käsitleti finantsaruannete kui terviku auditi kontekstis ja meie asjaomase arvamus kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust.

[Iga peamise auditi asjaolu kirjeldus vastavalt ISA-le 701.]

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses finantsaruannetega²⁸

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 1.]

Audiitori kohustused seoses finantsaruannete auditiga

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 1.]

[Töövõtupartneri auditis, mille tulemusel koostati see sõltumatu audiitori aruanne, on [nimi].²⁹]

[Allkiri kas audiitorettevõtte, personaalselt audiitori või mõlema nimel, olenevalt sellest, kuidas on konkreetsetes jurisdiktsioonis asjakohane]

[Audiitori aadress]

[Kuupäev]

²⁷ Peamiste auditi asjaolude osa tuleb esitada ainult börsinimekirja kantud majandusüksuste korral.

²⁸ Või muud terminid, mis on konkreetse jurisdiktsiooni õigusraamistikus asjakohased.

²⁹ Töövõtupartneri nimi lisatakse börsinimekirja kantud majandusüksuste üldotstarbeliste finantsaruannete tervikkomplekti auditeid käsitlevatesse audiitori aruannetesse, välja arvatud harvadel juhtudel, kui võib põhjendatult eeldada, et sellise info avalikustamine põhjustab märkimisväärse isikliku julgeolekuohu (vt ISA 700 (muudetud), lõik 46).

Näide 6. Börsinimekirja kantud või kandmata majandusüksust käsitlev audiitori aruanne, mis sisaldab märkus(t)ega arvamust, kui audiitor on saanud kogu muu informatsiooni enne audiitori aruande kuupäeva ja konsolideeritud finantsaruannetes sisalduva olulise tehinguga seoses on ulatust piiratud, mis mõjutab ka muud informatsiooni

Selle näitliku audiitori aruande puhul eeldatakse järgmiste tingimuste olemasolu:

- Börsinimekirja kantud või kandmata majandusüksuse konsolideeritud finantsaruannete tervikkomplekti audit, kasutades õiglase esitusviisi raamistikku. Auditi puhul on tegemist grupiauditiga (st rakendatakse standardit ISA 600).
- Konsolideeritud finantsaruanded on koostatud majandusüksuse juhtkonna poolt vastavalt IFRSidele (üldotstarbeline raamistik).
- Auditi töövõtu tingimused kajastavad ISAs 210 esitatud kirjeldust juhtkonna kohustustest seoses konsolideeritud finantsaruannetega.
- Audiitor ei suutnud hankida piisavat asjakohast auditi tõendusmaterjali välismaisesse sidusettevõttesse tehtud investeeringu kohta. Piisava asjakohase auditi tõendusmaterjali hankimise suutmatuse võimalikke mõjusid peetakse konsolideeritud finantsaruannetele oluliseks, kuid mitte läbivaks (st asjakohane on märkus(t)ega arvamus).
- Asjassepuutuvad eetikanõuded, mida auditis rakendatakse, on jurisdiktsioonis kehtivad nõuded.
- Audiitor on hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal teinud järelduse, et ei esine olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust majandusüksuse suotlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana vastavalt ISA-le 570 (muudetud).
- Peamiste auditi asjaolude kohta on esitatud info vastavalt ISA-le 701.
- Audiitor on saanud kogu muu informatsiooni enne audiitori aruande kuupäeva ja asjaolu, mis tingis märkus(t)ega arvamuse konsolideeritud finantsaruannete kohta, mõjutab ka muud informatsiooni.
- Konsolideeritud finantsaruannete järelevalve eest vastutavad isikud erinevad konsolideeritud finantsaruannete koostamise eest vastutavatest isikutest.
- Audiitoril puuduvad muud seaduse või regulatsiooni järgsed aruandluskohustused.

SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE

Ettevõtte ABC aktsionäridele [või muu asjakohane adressaat]

Märkus(t)ega arvamus

Oleme auditeerinud ettevõtte ABC ja tema tütaretevõtjate (grupp) konsolideeritud finantsaruandeid, mis sisaldavad konsolideeritud finantspositsiooni aruannet seisuga 31. detsember 20X1 ning konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet ja konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud finantsaruannete lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspoliitikate kokkuvõtet.

Meie arvates, välja arvatud meie aruande osas „Märkus(t)ega arvamuse alus” kirjeldatud asjaolu võimalikud mõjud, kajastavad kaasnevad konsolideeritud finantsaruanded kõigis olulistest osades õiglaselt (või *annavad õige ja õiglase ülevaate*) grupi konsolideeritud finantsseisundi(s)t seisuga 31. detsember 20X1 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantsstulemus(es)t ja konsolideeritud rahavoogusid (rahavoogudest) kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRSid).

Märkus(t)ega arvamuse alus

Grupi investeeringut välismaisesse sidusettevõttesse, st ettevõttesse XYZ, mis omandati aruandeaastal ja mida kajastatakse kapitaliosaluse meetodil, on konsolideeritud finantspositsiooni aruandes seisuga 31. detsember 20X1 kajastatud summas xxx ja ABC osalust XYZ puhastulust summas xxx on kajastatud ABC nimetatud kuupäeval lõppenud majandusaasta tulude koosseisus. Me ei suutnud hankida piisavat asjakohast auditi tõendusmaterjali ABC poolt XYZsse tehtud investeeringu bilansilise jääkmaksumuse kohta seisuga 31. detsember 20X1 ja XYZ aasta puhastulust ABC-le kuuluva osa kohta, kuna meil keelati juurdepääs XYZ finantsinformatsioonile, juhtkonnale ja audiitoritele. Seega ei suutnud me kindlaks määrata, kas nende summade osas on vajalikud mis tahes muudatused.

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (ISAd). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses konsolideeritud finantsaruannete auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas [jurisdiktsioonis] konsolideeritud finantsaruannete auditi läbiviimisel asjaspepuutuvate eetikanõuetega, mis meile rakenduvad, ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie märkus(t)ega arvamusele.

Muu informatsioon [või muu pealkiri, kui see on asjakohane, näiteks „Muu kui finantsaruandeid ja nende kohta koostatud audiitori aruannet käsitlev informatsioon”]

Juhtkond³⁰ vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab [X aruandes sisalduvat informatsiooni,³¹ kuid ei hõlma konsolideeritud finantsaruandeid ega meie asjaomast audiitori aruannet].

Meie arvamus konsolideeritud finantsaruannete kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud finantsaruannete auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb konsolideeritud finantsaruannetest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Nagu kirjeldatud eespool osas „Märkus(t)ega arvamuse alus”, ei suutnud me hankida piisavat asjakohast auditi tõendusmaterjali ABC poolt XYZsse tehtud investeeringu bilansilise jääkmaksumuse kohta seisuga 31. detsember 20X1 ja XYZ aasta puhastulust ABC-le kuuluva osa kohta. Seetõttu ei ole me suutelised tegema järeldust, kas muu informatsioon on selle asjaoluga seoses oluliselt väärkajastatud või mitte.

[Peamised auditi asjaolud³²

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt meie käesoleva perioodi konsolideeritud finantsaruannete auditis kõige märkimisväärsemad. Neid asjaolusid käsitleti konsolideeritud finantsaruannete kui terviku auditi kontekstis ja meie asjaomase arvamuse kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust. Lisaks osas „Märkus(t)ega arvamuse alus” kirjeldatud asjaolule oleme otsustanud, et allpool kirjeldatud asjaolud on peamised auditi asjaolud, mille kohta tuleb meie aruandes infot edastada.

[Iga peamise auditi asjaolu kirjeldus vastavalt ISA-le 701.]

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses finantsaruannetega³³

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 2.]

Audiitori kohustused seoses finantsaruannete auditiga

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 2.]

[Töövõtupartneri auditis, mille tulemusel koostati see sõltumatu audiitori aruanne, on [nimi].³⁴]

[Allkiri kas audiitorettevõtte, personaalselt audiitori või mõlema nimel, olenevalt sellest, kuidas on konkreetsetes jurisdiktsioonis asjakohane]

[Audiitori aadress]

[Kuupäev]

³⁰ Või muud terminid, mis on konkreetse jurisdiktsiooni õigusraamistikus asjakohased.

³¹ Muu informatsiooni kindlaksmääramiseks võib kasutada muu informatsiooni täpsemat kirjeldust, nagu „tegevusaruanne ja juhatuse esimehe avaldus”.

³² Peamiste auditi asjaolude osa tuleb esitada ainult börsinimekirja kantud majandusüksuste korral.

³³ Või muud terminid, mis on konkreetse jurisdiktsiooni õigusraamistikus asjakohased.

³⁴ Töövõtupartneri nimi lisatakse börsinimekirja kantud majandusüksuste üldotstarbeliste finantsaruannete tervikkomplekti auditeid käsitlevasse audiitori aruannetesse, välja arvatud harvadel juhtudel, kui võib põhjendatult eeldada, et sellise info avalikustamine põhjustab märkimisväärse isikliku julgeolekuohu (vt ISA 700 (muudetud), lõik 46).

Näide 7. Börsinimekirja kantud või kandmata majandusüksust käsitlev audiitori aruanne, mis sisaldab vastupidist arvamust, kui audiitor on saanud kogu muu informatsiooni enne audiitori aruande kuupäeva ja vastupidine arvamus konsolideeritud finantsaruannete kohta mõjutab ka muud informatsiooni

Selle näitliku audiitori aruande puhul eeldatakse järgmiste tingimuste olemasolu:

- Börsinimekirja kantud või kandmata majandusüksuse konsolideeritud finantsaruannete tervikkomplekti audit, kasutades õiglase esitusviisi raamistikku. Auditi puhul on tegemist grupiauditiga (st rakendatakse standardit ISA 600).
- Konsolideeritud finantsaruanded on koostatud majandusüksuse juhtkonna poolt vastavalt IFRSidele (üldotstarbeline raamistik).
- Auditi töövõtu tingimused kajastavad ISAs 210 esitatud kirjeldust juhtkonna kohustustest seoses konsolideeritud finantsaruannetega.
- Konsolideeritud finantsaruanded on oluliselt väärkajastatud tulenevalt tütarettevõtte konsolideerimata jätmisest. Olulist väärkajastamist peetakse konsolideeritud finantsaruannete suhtes läbivaks. Väärkajastamise mõjusid konsolideeritud finantsaruannetele ei ole kindlaks määratud, kuna see ei olnud teostatav (st asjakohane on vastupidine arvamus).
- Asjassepuutuvad eetikanõuded, mida auditis rakendatakse, on jurisdiktsioonis kehtivad nõuded.
- Audiitor on hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal teinud järelduse, et ei esine olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust majandusüksuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana vastavalt ISA-le 570 (muudetud).
- Peamiste auditi asjaolude kohta on esitatud info vastavalt ISA-le 701.
- Audiitor on saanud kogu muu informatsiooni enne audiitori aruande kuupäeva ja asjaolu, mis tingis vastupidise arvamuse konsolideeritud finantsaruannete kohta, mõjutab ka muud informatsiooni.
- Konsolideeritud finantsaruannete järelevalve eest vastutavad isikud erinevad konsolideeritud finantsaruannete koostamise eest vastutavatest isikutest.
- Audiitoril puuduvad muud seaduse või regulatsiooni järgsed aruandluskohustused.

SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE

Ettevõtte ABC aktsionäridele [või muu asjakohane adressaat]

Vastupidine arvamus

Oleme auditeerinud ettevõtte ABC ja tema tütarettevõtjate (grupp) konsolideeritud finantsaruandeid, mis sisaldavad konsolideeritud finantspositsiooni aruannet seisuga 31. detsember 20X1 ning konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet ja konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud finantsaruannete lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspoliitikate kokkuvõtet.

Meie arvates, tulenevalt meie aruande osas „Vastupidise arvamuse alus” märgitud asjaolu märkimisväärsusest, ei kajasta kaasnevad konsolideeritud finantsaruanded õiglaselt (või *ei anna õiget ega õiglast ülevaadet*) grupi konsolideeritud finantsseisundi(s)t seisuga 31. detsember 20X1 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemus(es)t ja konsolideeritud rahavoogusid (rahavoogudest) kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRSid).

Vastupidise arvamuse alus

Nagu lisas X selgitatud, ei ole grupp konsolideerinud 20X1. aastal soetatud tütarettevõtjat, st ettevõtet XYZ, kuna veel ei ole suudetud kindlaks teha tütarettevõtja teatavate oluliste varade ja kohustiste õiglast väärtust omandamise kuupäeval. Seetõttu on see investering kajastatud soetusmaksumuses. Vastavalt IFRSidele oleks grupp pidanud selle tütarettevõtja konsolideerima ja kajastama omandamist esialgsete summade alusel. Juhul kui ettevõtte XYZ oleks konsolideeritud, oleksid see oluliselt mõjutanud kaasnevate konsolideeritud finantsaruannete paljusid elemente. Konsolideerimata jätmise mõjud finantsaruannetele ei ole kindlaks määratud.

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (ISAd). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses konsolideeritud finantsaruannete auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas [jurisdiktsioonis] konsolideeritud finantsaruannete auditi läbiviimisel asjaspepuutuvate eetikanõuetega, mis meile rakenduvad, ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie vastupidisele arvamusele.

Muu informatsioon [või muu pealkiri, kui see on asjakohane, näiteks „Muu kui finantsaruandeid ja nende kohta koostatud audiitori aruannet käsitlev informatsioon”]

Juhtkond³⁵ vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab [X aruandes sisalduvat informatsiooni,³⁶ kuid ei hõlma konsolideeritud finantsaruandeid ega meie asjaomast audiitori aruannet].

Meie arvamus konsolideeritud finantsaruannete kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud finantsaruannete auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb konsolideeritud finantsaruannetest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Nagu kirjeldatud eespool osas „Vastupidise arvamuse alus”, oleks grupp pidanud ettevõtte XYZ konsolideerima ja kajastama omandamist esialgsete summade alusel. Oleme teinud järelduse, et muu informatsioon on samal põhjusel oluliselt väärkajastatud seoses summade ja muude tehingutega X aruandes, mida mõjutas ettevõtte XYZ konsolideerimata jätmine.

[Peamised auditi asjaolud³⁷

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt meie käesoleva perioodi konsolideeritud finantsaruannete auditis kõige märkimisväärsemad. Neid asjaolusid käsitleti konsolideeritud finantsaruannete kui terviku auditi kontekstis ja meie asjaomase arvamuse kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust. Lisaks osas „Vastupidise arvamuse alus” kirjeldatud asjaolule oleme otsustanud, et allpool kirjeldatud asjaolud on peamised auditi asjaolud, mille kohta tuleb meie aruandes infot esitada.

[Iga peamise auditi asjaolu kirjeldus vastavalt ISA-le 701.]

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses finantsaruannetega³⁸

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 2.]

Audiitori kohustused seoses finantsaruannete auditiga

[Aruandlus vastavalt ISA-le 700 (muudetud) – vt ISA 700 (muudetud) näide 2.]

[Töövõtupartneri auditis, mille tulemusel koostati see sõltumatu audiitori aruanne, on [nimi].³⁹

[Allkiri kas audiitorettevõtte, personaalselt audiitori või mõlema nimel, olenevalt sellest, kuidas on konkreetsetes jurisdiktsioonis asjakohane]

[Audiitori aadress]

[Kuupäev]

³⁵ Või muud terminid, mis on konkreetse jurisdiktsiooni õigusraamistikus asjakohased.

³⁶ Muu informatsiooni kindlaksmääramiseks võib kasutada muu informatsiooni täpsemat kirjeldust, nagu „tegevusaruanne ja juhatuse esimehe avaldus”.

³⁷ Peamiste auditi asjaolude osa tuleb esitada ainult börsinimekirja kantud majandusüksuste korral.

³⁸ Või muud terminid, mis on konkreetse jurisdiktsiooni õigusraamistikus asjakohased.

³⁹ Töövõtupartneri nimi lisatakse börsinimekirja kantud majandusüksuste üldotstarbeliste finantsaruannete tervikkomplekti auditeid käsitlevatesse audiitori aruannetesse, välja arvatud harvadel juhtudel, kui võib põhjendatult eeldada, et sellise info avalikustamine põhjustab märkimisväärse isikliku julgeolekuohu (vt ISA 700 (muudetud), lõik 46).